

TRIANON

**Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti osob
se zdravotním postižením v rámci potenciálu územní
spolupráce
CZ-SK-PL (TRITIA)**

Sborník příspěvků 12. mezinárodní konference BEZ BARIÉR BEZ HRANIC®

**Rehabilitační sanatorium Lázně Darkov, a.s.
Obchodně podnikatelská fakulta Slezské univerzity**

2. - 3. 10. 2014 Karviná

Sborník

12. mezinárodní konference BEZ BARIÉR BEZ HRANIC®

**Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti osob se
zdravotním postižením v rámci potenciálu územní
spolupráce
CZ-SK-PL (TRITIA)**

Kolektiv autorů

Vydalo: občanské sdružení – TRIANON

Organizační výbor:

**Viliam Šuňal
Dana Vojnarová
Alena Šmajstrlová
Ing. Tereza Kawuloková
Ing. Tereza Baginská**

**2014
Karviná**

ISBN: 978-80-905573-2-1

Obsah

Šušal V.:	Sociální inovace – možná cesta k občanské společnosti	str. 6
Czudek J.:	Vážení účastníci konference „Bez bariér bez hranic“!	str. 7
Slováček V. – Dinelli K.:	Město Český Těšín a osoby zdravotně postižené	str. 8
Blanár J.:	Postavenie samosprávy v prínose kvality v sociálnych službách	str. 11
Osmanczyk Z.:	Statutární město Havířov	str. 13
Plaček V.:	Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti osob se zdravotním postižením	str. 13
Klaputová P.:	Zkušenosti a efektivnost rehabilitačních metod Lázní Darkov	str. 15
Hudec T.:	Vážení přátelé	str. 16
Monczková B.:	ONKO Naděje	str. 16
Farský J.:	Cestovanie bez bariér	str. 21
Olszewska A.:	Generální konzulát Polské republiky v Ostravě	str. 22
	Cena hejtmana za společenskou odpovědnost	str. 23
Cienciala T.:	Co mi vzala a co dala brigáda v Trianon	str. 24
Palátová I.:	Projekt „Lidé s poruchami učení na trhu práce“ – hodnocení jejich schopností a dovedností	str. 24
Slowik J.:	Polskie Towarzystwo Medyczne w Republice Czeskiej	str. 25
Bagińska T.:	Společenská odpovědnost obce – navrhovaný model úspěšně obhájena	str. 26
Labojová M.:	Aktivační centrum pro žáky s těžkým zdravotním postižením	str. 27
	Fotogalerie	str. 29
Cieslar T.:	Co mi vzala a co dala brigáda v Trianon	str. 30
Szczuková J.:	Sociální inovace a přístupný cestovní ruch	str. 31
Moravík T.:	Vozejkov.cz je komunitní portál nejen na podporu vzdělání a zaměstnání OZP	str. 33
Kalich J.:	Firma Kalich – podkrešlamy možnosti, a nie ograniczenia.	str. 33
Juřenová J.:	Spolupráce s aktéry sociálního podnikání Klastru sociálních inovací a podniků SINEC	str. 35
Uhrová M.:	Projekt „Jak na trh práce?“ aneb šance pro osoby se zdravotním postižením	str. 36
Palátová I.:	SMILE - Special Mobilities to Improve disabled Learners Experience	str. 38
Pavlíková M.:	Dvě generace na INTERNETU	str. 39

Penar – Pekala L.:	Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w Zawodowej Szkole	str. 40
Przeczek D.:	Svaz tělesně postižených v České republice, o.s. krajská organizace Moravskoslezského kraje	str. 42
Müller P.:	Význam práva v sociálnej práci a sociálna práca v práve	str. 43
Karabová V.:	Kurz, ktorý ma veľa naučil	str. 46
Dudová L.:	Co mi vzala a co dala brigáda v Trianon	str. 47
Patačik V.:	Partnerství EURES – T.Beskydy	str. 47
Kujańska M.:	Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej w Rybniku	str. 49
	Tisková zpráva OKD	str. 50
Kohlíček J.:	Poznámka o užitečnosti spolupráce Jenom na přiloženém CD	
	Partnerství a spolupráce	str. 53
	Tiráž	str. 54

Sociální inovace – možná cesta k občanské společnosti

Tématem letošní konference je sociální inovace v kontextu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Samotná kategorie „**sociální inovace**“ vyvolává různé asociace. Důkazem toho je množství odlišných definicí, vymezujících zcela jiné rozměry a obsah.

Dle převládajícího názoru odborníků spolupracujících s občanským sdružením Trianon na realizaci pilotního programu Bez bariér bez hranic® je sociální inovace nutno vnímat ve dvou rovinách v obecné a v konkrétní. V **obecné rovině** vnímáme sociální inovace jako proces radikálních kvalitativních změn rozvoje společnosti, tj. s vědomím limitů a postupného vyčerpávání zdrojů energie, surovin a podmínek nevyhnutných k udržitelnému životu. Stručně řečeno, nemůžeme považovat HDP za rozhodující kritérium měření úspěšné společnosti. Je tady nutno vnímat vazbu na sociální a environmentální dimenzi. Sociální inovace je odpovědnost za budoucnost.

V konkrétní rovině vnímám sociální inovace, jako vyšší stupeň rovnocenného partnerství vědy, municipalit, podnikatelského sektoru a třetího sektoru ve prospěch občanské společnosti v obci, městě, regionu ...

Neumím lépe definovat tuto kategorii, ale jednoznačně odmítám omezené vnímání sociální inovace jen jako lepší úroveň poskytování sociálních služeb. Vysoká a originální forma poskytování sociálních služeb může být jedním z mnoha prvků sociální inovace.

Každý z nás je profesně nějak zaměřen, působí na různých pracovních či manažerských pozicích. Tak se vás ptám – je vaše obec, město, firma, škola sociálně inovativní? Pokud jste patrioti odpovíte ANO. Pak se ptejte v čem? Kolik takovýchto subjektů prožilo dramatické chvíle, jako je restrukturalizace, propouštění zaměstnanců, které vyžadovaly nakonec zásah krizového managementu. V čem byly takovéto subjekty inovativní? V čem naopak nebyly inovativní? Možná toto přirovnání kulhá, možná vyvolá diskusi a také doufám, že navodí přemýšlení. Je na vás členech mezinárodního vědeckého výboru a pracovnících vědy, abyste rigorózně vymezili obsah kategorie **sociální inovace**.

Dovolte malý příklad našeho sdružení, ale především silného partnerství. Vymysleli jsme si v roce 2003 pilotní program Bez bariér bez hranic®, jehož samotný název měl demonstrovat otevřenost a šířku možného partnerství a spolupráce s neziskovou organizací, která se ve své činnosti zaměřuje na inkluzi cílových skupin osob se zdravotním postižením, seniory a studenty. Máme vlastní hluboké zdůvodnění pro výběr těchto cílových skupin i zvolených metod práce. Cílem pilotního programu je přispět k (trvale) udržitelnému rozvoji v příhraničním regionu Česko-Polsko-Slovensko. Nebylo mnoho lidí, které jsme oslovili, aby se připojili ke spolupráci. Jak to vždy bývá, našlo se pár nadšenců, osobností nejvyššího vedení firem a institucí z Trineckých železáren, Lázní Darkov, Slezské univerzity a dalších, kteří osobně nebo zprostředkovaně vytvořili podmínky pro budování vztahů cílené spolupráce, zejména na podporu integrace osob se zdravotním postižením. Tyto příklady vyvolaly následování u dalších partnerů jako je ČEZ korporátní služby, obecní a městské úřady, Krajský úřad MSK, OKD, VŠB – TU, střední a základní školy, kteří se postupně přidali a dnes tvoří silnou základnu vzájemně výhodného partnerství. Co se stalo v uvažování vedoucích představitelů uvedených firem a institucí, že se pustili na riskantní spolupráci s neziskovým subjektem? Právě toto považujeme za výrazný projev procesu sociální inovace.

Za dobu hledání partnerů jsme slyšeli nemálo hanlivých komentářů na neziskový sektor. Nebylo to příjemné a mnohokrát ani pravdivé. Trianon je dnes stabilní a silný subjekt. Přece ale křehký na legislativní změny. Síla Trianonu pramení především z důsledného naplňování pilotního programu a z partnerství. Každoročně nabízíme veřejný audit naší práce formou organizování mezinárodní konference Bez bariér bez hranic. Odborná i laická veřejnost může posoudit, nejen dosažené výsledky ale především inovativní formy práce.

Dosud se nám dostalo dvou vysokých ocenění a to výroční ceny MOSTY a Ceny hejtmána MSK za společenskou odpovědnost. Věřím, že práce Trianonu je přínosem pro sociální inovace.

Viliam Šušal – předseda OS TRIANON

Vážení účastníci konference „Bez bariér bez hranic“!

Po dvanácte se setkáváme na jednání mezinárodní konference „Bez bariér bez hranic“. Společně se informujeme o nejlepších praktikách, které vedou k úspěšné integraci našich zdravotně postižených spoluobčanů do plnohodnotného života, ale také o problémech, které jsou s tím spojeny.

Třinecké železárny jsou tradičním účastníkem i podporovatelem této konference a také dlouholetým partnerem jejich organizátora, občanského sdružení TRIANON. Poznání problematiky zapojování OZP do pracovního života, nutnost udržitelnosti a také i rozšiřování tohoto procesu, to vše jsou důležité poznatky, které nám pomáhají jak zlepšovat náš firemní systém společenské odpovědnosti, tak nás motivují hledat nové aktivity, kterými bychom mohli být ještě prospěšnější potřebným.

Abychom mohli v tomto směru účinně pomáhat, musíme si udržovat vlastní vysokou konkurenceschopnost v našem oboru podnikání. Ostatně totéž platí pro jakýkoliv průmyslový podnik. Závislost naší země na průmyslu byla v posledních letech především naší politickou reprezentací značně podceňována. Obdobně tomu bylo i vůči zemědělství a lesnictví, které jsou společně s průmyslem hlavními tvůrci hodnot, na kterých je ekonomika státu závislá. Právě prosperita těchto odvětví rozhoduje o tvorbě hrubého domácího produktu a tudíž i o tom s jakými prostředky může stát počítat třeba v sociální oblasti.

Chtěl bych věřit, že se v současnosti začíná blýskat na lepší časy, když se konečně dostává sluchu názorům na vytváření vhodnějších podmínek pro podnikání nebo, že se hovoří o potřebě změn ve vzdělávacím systému směrem k větší podpoře technických oborů a řemesel.

Pokud skutečně tyto pro průmysl, zemědělství, lesnictví i služby nanejvýš potřebné trendy převládnu a stanou se skutečným programem vlády, a ta ho bude schopná prakticky uplatnit, bude naše ekonomika schopná vygenerovat více finančních zdrojů také pro sociální politiku.

To je cesta také směrem k podpoře zaměstnávání osob zdravotně postižených, k uplatňování nových prospěšných forem spolupráce neziskových organizací s podnikatelskými subjekty nebo ke kopírování nejlepších sociálních praktik bohatých zemí, které dnes u nás jenom stínujeme a závidíme úroveň a celkový rozsah, v jakém jsou v zahraničí uplatňovány.

Ing. Jan Czudek
předseda představenstva a generální ředitel
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.

MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN A OSOBY ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ

Město Český Těšín nabízí svým občanům širokou škálu sociálních služeb, volnočasových a vzdělávacích aktivit. Za nejzranitelnější skupinu obyvatel, která si dle mého názoru zaslouží podporu, jsou osoby se zdravotním postižením. Naše město se snaží tyto osoby podporovat jednak plněním zákonných povinností, dále výraznou finanční podporou poskytovatelů sociálních služeb a partnerstvím v souvisejících aktivitách.

Ing. Vít Slováček
starosta

Pohled do statistik města Český Těšín

K 01.01.2014 bylo k trvalému pobytu v našem městě hlášeno celkem 25 506 obyvatel města, z toho 4 501 osob ve věku 60+, což je 22% z celkového počtu obyvatel města. Úřad práce eviduje cca 800 příjemců příspěvku na péči a přibližně 700 držitelů mimořádných výhod – tyto údaje nejsou statisticky zjišťovány od 01.01.2012, kdy výplatu nepojistných dávkových systémů převzal úřad práce ČR.

Údajem, který ÚP sleduje je podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu, jde o osoby ve věku od 15-64 let věku. K 31.05.2014 bylo v Českém Těšíně evidováno 1 850 uchazečů o zaměstnání (tj. podíl 9,7%) z tohoto počtu bylo 197 osob se zdravotním postižením a osob v I a II stupni invalidity. Jde o skupinu, které se věnuje zvláštní pozornost.

Město Český Těšín a Trianon

Ve spolupráci s Trianonem město od roku 2004-2014 podporuje finančně aktivitu Senior Internet Euro Klub (SIEK), jde o seznamování seniorů s komunikačními možnostmi Internetu. Mezigenerační komunikace seniorů se studenty v roli lektorů. Dalšími partnery jsou Centrum sociálních služeb Český Těšín, p. o., a Gymnázium Český Těšín, p. o. Na dalších aktivitách se podílí jako partner a plní částečně roli donátora např. v roce 2014 přispívá na realizaci této konference, Ekologické aktivity a revitalizaci objektu sídla organizace.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením na základních školách

Město Český Těšín je zřizovatelem a provozovatelem 5 příspěvkových organizací, kde se vzdělávají žáci včetně žáků se zdravotním postižením tělesným, mentálním a kombinovaným, a to buď individuální integrací nebo skupinovou integrací do běžné třídy základní školy nebo zřízením samostatných speciálních tříd.

Pracoviště základní školy Pod Zvonek 1835/28 a pracoviště základní školy Masarykovy sady 104/21 jsou vybavena schodovými plošinami. Na pracovišti základní školy Slovenská 1911/1 a pracovišti základní školy Komenského 607/3 jsou instalovány výtahy.

Pracoviště základní školy Ostravská 1710, Slezská 1740, Havlíčkova 213/13, Polní 1832/10 a Stanislavice-Albrechtická 84 nejsou vybavena ani plošinou ani výtahem.

Spádovou školou pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením je určena základní škola pracoviště Komenského 607/3, která integrovala bývalou pomocnou školu a školu speciální, jejíž pracoviště se nachází na ul. Slovenská 1911/1.

Přehled počtu integrovaných žáků se zdravotním postižením dle jednotlivých základních škol:

- pracoviště Pod Zvonek 1835/28	– individuální integrace v běžné třídě	24 žáků
- pracoviště Slovenská 1911/1	– individuální integrace v běžné třídě	14 žáků
- pracoviště Havlíčkova 213/13	– individuální integrace v běžné třídě	13 žáků
- pracoviště Polní 1832/10	– individuální integrace v běžné třídě	0 žáků
- pracoviště Komenského 607/3	– individuální integrace v běžné třídě	42 žáků
- pracoviště Albrechtická 84	– individuální integrace v běžné třídě	0 žáků
- pracoviště Slovenská 1911/1	– speciální třídy	16 žáků
- pracoviště Masarykovy sady 104/21	– individuální integrace v běžné třídě	24 žáků
- pracoviště Ostravská 1710	– individuální integrace v běžné třídě	10 žáků
- pracoviště Slezská 1740	– individuální integrace v běžné třídě	14 žáků

Dále na území města působí Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie Český Těšín Posláním školy je zajistit vzdělávání především pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pro děti s mentálním postižením, s více vadami nebo s diagnózou autismu. Nabízí vzdělávání v rehabilitačních a autistických třídách. Většina žáků pracuje podle individuálních vzdělávacích plánů, které jsou konzultovány s rodiči i odborníky a pravidelně vyhodnocovány.

Sociální služby

Značné finanční prostředky cca 12.000.000 Kč ročně dlouhodobě vynakládá město na podporu sociálních služeb. Pro cílovou skupinu zdravotně znevýhodněných a seniorů existuje široká nabídka terénních sociálních služeb pro ty, kteří ještě zvládnou setrvání ve svém přirozeném prostředí. Pobytové terénní služby jsou pak určeny osobám, které s ohledem na svůj věk, zdravotní či psychologický stav ve svém přirozeném prostředí již setrvat nemohou. Město je také zřizovatelem Centra sociálních služeb Český Těšín, p. o., která nabízí služby domov pro seniory, pečovatelskou službu a osobní asistenci.

Hlavním poskytovatelem sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením je dlouhodobě Slezská diakonie, která na území města poskytuje ranou péči a denní stacionář pro děti ve středisku Lydie, navazuje středisko Eden s denním stacionářem pro dospělé. Tyto služby jsou úzce provázány s možností vzdělávání v Mateřské škole, základní škole a střední škole Slezské diakonie Český Těšín.

Osoby, které nemohou být ve svém přirozeném prostředí, mají možnost být ubytovány ve středisku EBEN-EZER, což je domov pro osoby se zdravotním postižením, zároveň zde nabízí své služby sociálně terapeutické dílny. Zdatnější uživatelé mají možnost přejít do chráněného bydlení střediska ARCHA.

Město Český Těšín každoročně pořádá propagační akci „Den pro sociální služby a související aktivity města Český Těšín“. Zájemci mají možnost seznámit se s nabídkou pomoci poskytovatelů sociálních služeb a spolupracujících organizací. Uživatelé pak prezentují své dovednosti v rámci programu, také nabízí k prodeji své výrobky. Cílem akce je mimo výše uvedené i podpoření veřejného dialogu mezi poskytovateli, donátory, zadavatelem a uživateli sociálních služeb.

Plnění povinnosti zaměstnávat osoby se zdravotním postižením u města Český Těšín

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, ukládá zaměstnavatelům s více než 25 zaměstnanci v pracovním poměru povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve vyšší povinného podílu těchto osob na celkovém počtu zaměstnanců zaměstnavatele. Povinný podíl činí 4 %.

Město Český Těšín tuto povinnost plní jednak zaměstnáváním těchto osob v pracovním poměru a jednak odebíráním výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. Za rok 2013 činil povinný 4 % - ní podíl na celkovém stavu zaměstnanců 5,57 osob a město Český Těšín tuto povinnost splnilo zaměstnáváním u zaměstnavatele ve výši 2,16 osob a odběrem výrobků a služeb ve výši 4,48 osob. Celkově byla povinnost splněna na 119 %.

Obdobnou povinnost plní všechny příspěvkové organizace zřízené městem. V roce 2013 byl například základním školám předepsán povinný podíl zaměstnání osob se zdravotním postižením ve výši 16,24 osob, zaměstnáno bylo 7,85 osob, odvod do státního rozpočtu byl ve výši 89.256 Kč, což činí 1,45 osob. Nakoupené výrobky nebo služby byly ve výši 1.379.354 Kč, což činí 8 osob, nákup byl tedy překročen o 1,06 osob.

Doprava osob se zdravotním postižením

S dopravou také souvisí postupné zajištění bezbariérových tras a zajištění nízkopodlažních autobusů MHD po dohodě s dopravcem. Město Český Těšín v návaznosti na zařazení bezbariérového autobusu do vozového parku dopravce přistoupilo k investicím do úprav autobusových zastávek. V roce 2008 upravilo zastávky na ulicích Nádražní, Sokolovská Hrabinská, Slezská, Kpt. Jaroše, ul. Jablunkovská. V roce 2009 se s úpravami zastávek pokračovalo na ulicích Tovární, Nová Tovární, Jablunkovská. Senioři nad 70 let mají dopravu v rámci města bez omezení za předpokladu, že si koupí čipovou kartu tzv. „**Senior pas**“ za 300 Kč na rok (platit mohou pololetně po 150 Kč).

Vyhrazená parkovací místa pro vozidla přepravující osobu těžce postiženou nebo těžce pohybově postiženou nejsou městem opomíjená. Na místních komunikacích v centru města, kde vznikají parkoviště, je vždy jedno místo pro tyto účely vyhrazeno. K doplňování parkovacích stání pro postižené občany dochází vždy, pokud město obnovuje vodorovné dopravní značení na již existujících místech pro parkování, a to s ohledem na skutečnost, že parkovací místo pro tyto osoby je rozměrově větší, než běžné parkovací místo. Taková úprava jinak vyžaduje navíc překreslení původních bílých čar šedou barvou. Parkovací místa vznikají postupně i v lokalitách sídlišť Svibice Frýdecká a další. Všechny nově vznikající stavby, např. chodníky, přechody pro chodce, podchody (pod ČD) musí splňovat bezbariérovost. Podchod zvaný „Demelloch“ spojující ulici Jablunkovskou a Nádražní není zatím bezbariérově uzpůsoben, protože poslední jeho rekonstrukce proběhla v roce 1964. Mimo nové stavby město veškeré tyto úpravy realizuje vždy souběžně s rekonstrukcí chodníků či úpravami přechodů pro chodce.

Individuální doprava je podporována příspěvkem na mobilitu, jde o sociální dávku, kterou vyplácí Úřad práce ČR.

Zpracovala:
Mgr. Klaudivie Dinelli
vedoucí odboru sociálního

POSTAVENIE SAMOSPRÁVY V PRÍNOSE KVALITY V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Ktosi raz povedal, že vyspelosť spoločnosti sa meria tým, ako sa postará o najslabších. Jednou z foriem pomoci pre ľudí, ktorú ju potrebujú, sú práve sociálne služby.

Nositeľom sociálnych služieb na Slovensku je obec a regionálna samospráva, ktorú prezentuje vyšší územný celok – samosprávny kraj. Zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v platnom znení (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) sa tak obec spolu so samosprávnym krajom stali tými hlavnými pomáhajúcimi aktérmi (subjektmi), ktorých prvoradým cieľom je poskytnúť pomoc ľuďom, ktorí sa z rôznych dôvodov ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. Je to predovšetkým z dôvodu, že si sami nedokážu zabezpečiť bývanie, sú ohrozovaní správaním iných ľudí alebo potrebujú pomoc z dôvodu veku, nepriaznivého zdravotného stavu alebo zdravotného postihnutia.

Poskytovanie a rozvoj sociálnych služieb je jedným z najdôležitejších spôsobov zvyšovania kvality života ľudí, ktorý zabezpečuje ich začlenenie do spoločnosti a prispieva k celkovej sociálnej a územnej súdržnosti.

Ako definuje kvalitu sociálnej služby slovenská legislatíva?

V zákone o sociálnych službách (§ 6 ods. 2) je ustanovená povinnosť poskytovateľa sociálnej služby poskytovať občanovi sociálnu službu, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jeho základné ľudské práva a slobody, zachováva jeho ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho začlenenie do spoločnosti. To podľa môjho názoru dostatočne definuje sociálnu službu z pohľadu kvality, nakoľko takto definovaná sociálna služba je sama o sebe garantom kvality poskytovanej sociálnej služby.

Podrobnejšie rozpracované podmienky kvality sociálnej služby zákon o sociálnych službách bližšie špecifikuje v prílohe č. 2 zákona, kde sú detailne rozpracované oblasti, kritériá, štandardy a indikátory kvality spolu so spôsobom ich hodnotenia. Podmienky kvality je každý poskytovateľ sociálnej služby na Slovensku povinný plniť. Výnimkou sú poskytovatelia sociálnych služieb, ktorí pôsobia v sociálnych službách už dlhoročne (pred účinnosťou zákona o sociálnych službách). Tí sú povinní splniť podmienky kvality najneskôr do konca roka 2015.

Má samospráva dostatočne zabezpečené podmienky na dosiahnutie kvality poskytovanej sociálnej služby?

Zákon o sociálnych službách stanovil splnenie pomerne prísnych podmienok kvality poskytovania sociálnej služby, ktoré musí zabezpečiť zriaďovateľ poskytovateľov sociálnych služieb v stanovenej lehote. Ide o splnenie podmienok v oblasti:

- dodržiavania ľudských práv klientov sociálnych služieb,
- procesu poskytovania sociálnej služby na odbornej úrovni,
- zabezpečenia dostatočného počtu kvalifikovaného personálu a
- zabezpečenia celkovej prevádzky poskytovanej sociálnej služby.

Splnenie týchto podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby vyžaduje nemalé finančné prostriedky, predovšetkým na zabezpečenie prevádzky najmä pobytových sociálnych služieb a na zabezpečenie kvalifikovaného personálu v týchto zariadeniach.

Napr. samosprávne kraje na Slovensku vynakladajú len na sociálne služby z celkových rozpočtových

príjmov plynúcich z podielových daní fyzických osôb priemerne 38,74 %. Avšak na celkovú sociálnu oblasť plynie z rozpočtových príjmov samosprávnych krajov v priemere až 45,6 % finančných prostriedkov. Tým väčšina finančných prostriedkov z týchto rozpočtových príjmov regionálnej samosprávy plynie na sociálnu oblasť a len 54,4 % rozpočtových príjmov tak ostáva na zabezpečenie plnenia úloh samosprávnych krajov v školstve, zdravotníctve, doprave, kultúre, v regionálnom rozvoji a v cestovnom ruchu.

Vysoké percento finančných prostriedkov vynakladaných samosprávnymi krajinami na sociálnu oblasť však ani zďaleka nepostačuje na pokrytie všetkých legálnych potrieb občanov odkázaných na poskytovanie sociálnej služby, či iný druh sociálnej pomoci. Existuje totiž množstvo sociálnych služieb poskytovaných neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb (mimovládny sektorom), ktoré nie sú zabezpečované ani financované samosprávnym krajom.

Veľké množstvo sociálnych služieb je poskytovaných tzv. neformálnymi poskytovateľmi v prirodzenom domácom prostredí odkázaného občana. Tieto služby rovnako nie sú financované regionálnou ani miestnou samosprávou, neformálni poskytovatelia sociálnych služieb sú odmeňovaní veľmi nízkym príspevkom zo štátu (tzv. príspevkom na opatrovanie). Výška príspevku je negatívne závislá od výšky príjmu – dôchodku opatrovaného občana. T. j. čím vyšší je dôchodok opatrovaného občana, tým nižší je príspevok neformálneho poskytovateľa. To podľa môjho názoru demotivuje poskytovať najkvalitnejší druh sociálnej služby pre občana – sociálnu službu poskytovanú v prirodzenom domácom prostredí opatrovaného občana a to blízkou osobou, ktorá najlepšie pozná jeho individuálne potreby.

Novela zákona o sociálnych službách určila samospráve zabezpečiť poskytovanie nových druhov sociálnych služieb a to komunitného charakteru. Tým reaguje na zámery Európskej únie znižovať pobytové sociálne služby a zvýšiť poskytovanie terénnych a ambulantných komunitných služieb. Poskytovanie pobytových sociálnych služieb v inštitúcii nepochybne a evidentne znižuje kvalitu života odkázaného občana a zabraňuje mu plnohodnotne rozhodovať o vlastnom spôsobe života.

Skúsenosti iných krajín ukázali, že proces deinštitucionalizácie a transformácie poskytovania sociálnych služieb je dlhodobý a náročný. Proces si totiž vyžaduje vykonať okrem tradičných zmien – zrušenie inštitúcie a budovanie nových komunitných služieb – aj zmenu myslenia obyvateľstva, t. j. zmenu myslenia ľudí odkázaných na pomoc a ich príbuzných, taktiež zmenu myslenia ľudí pracujúcich v sociálnych službách a v neposlednom rade aj mienku širokej verejnosti. Zmena vyžaduje plynulý prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú za predpokladu, že starý spôsob poskytovania služieb nebude zrušený skôr, ako vybudovanie a zavedenie fungujúceho systému nových komunitných služieb. Verejnosť musí byť riadne pripravená na túto zmenu a súčasne nesmie dôjsť k znižovaniu kvality existujúcich sociálnych služieb, čím by sa neúmerne znížila kvalita života ľudí v zariadeniach sociálnych služieb.

Uskutočňovaním realizácie transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb je predpoklad, že sa zvýši celková kvalita života ľudí odkázaných na sociálne služby. Zároveň je však relevantný predpoklad, že sa deinštitucionalizáciou sociálnych služieb zvýšia náklady samosprávy súvisiace s celkovým poskytovaním sociálnych služieb.

S cieľom dosiahnuť zvýšenie úrovne kvality života ľudí odkázaných na pomoc je zjavné, že súčasný model financovania sociálnych služieb na Slovensku je nesystémový a trvaloneudržateľný. Tým je nevyhnutné hľadať aj iné možnosti a spôsoby financovania sociálnych služieb. Taktiež je potrebné vytvoriť priestor pre inovácie v sociálnej oblasti, ktoré posunú hranice poskytovaných sociálnych služieb ďalej, ako sú nastavené v súčasnosti.

V Žiline dňa 26. júna 2014

Ing. Juraj Blanár

predseda Žilinského samosprávneho kraja

Statutární město Havířov

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením je dlouhodobě věnována velká pozornost. Zlepšení v této oblasti napomáhá řada změn, především v legislativní oblasti, daňové úlevy pro zaměstnavatele zdravotně postižených, finanční dotace atd. Výrazná změna napomáhající řešení tohoto problému však doposud nenastala. V české společnosti je mylně zakotvena jakási představa, že zdravotně postižený člověk by měl pracovat v podniku určeném pro osoby s handicapem nebo dokonce být v zařízení sociální péče. Situaci může rovněž negativně ovlivňovat bariéra ze strany zaměstnavatelů, která pramení z nedostatku informovanosti či předsudků. Určitou formou pomoci by mohlo být zvýšení poradenství, seznamující zaměstnavatele s finančními výhodami, které mohou zaměstnáváním osob se zdravotním postižením získat, nastavení spolupráce mezi zainteresovanými institucemi a v neposlední řadě zvýšení

určité prestiže firem zaměstnávající tyto osoby. Náskok v této oblasti mají nadnárodní společnosti. Tyto mají zkušenosti ze zahraničí a zaměstnávání osob se zdravotním postižením berou za samozřejmost. Zkušenosti ze zahraničí by pro nás měly být inspirací.

Statutární město Havířov patří mezi zaměstnavatele osob se zdravotním postižením. Nadále se v této oblasti rozvíjí a získává nové zkušenosti, a to účastí v projektech, na seminářích a konferencích, věnujících se integraci zdravotně znevýhodněných do společnosti. Toto téma je rovněž řešeno v rámci strategických dokumentů města, např. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit statutárního města Havířova na období 2014-2017. V rámci tohoto dokumentu je jedním z opatření podpora integračních aktivit, která zahrnuje podporu pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, podporu sociálního podnikání, podporovaného zaměstnávání, podporu aktivit vedoucích k začlenění zdravotně postižených do společnosti, a tím zlepšení kvality jejich života. Ve městě rovněž existuje rozsáhlá síť organizací sdružující osoby se zdravotním postižením.

Závěrem bych chtěl dodat, že bychom si měli uvědomit to, že pokud se dnes těšíme dobrému zdraví, zítra to už nemusí platit. Změna našeho zdravotního stavu je situací zcela měnící náš dosavadní život, a to i tu část, kterou se uplatňujeme na trhu práce. Na místě je pak pomoci nalézt vhodná řešení nebo takové způsoby koordinace, které usnadní integraci osob se zdravotním postižením do společnosti a jejich uplatnění se na trhu práce.

Ing. Zdeněk Osmanczyk
primátor města

Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti osob se zdravotním postižením

V současné době se stále častěji hovoří o sociálních inovacích, které zasahují do různých oborů a oblastí společnosti, jako je například zdravotnictví, sociální služby, vzdělávání, zaměstnávání. Sociální inovace jsou nové nástroje, myšlenky, instituce nebo způsoby práce, které zlepšují nebo od základu řeší potřeby společnosti efektivněji než tradiční existující řešení. Pokud mluvíme o sociálních inovacích, nemusí se jednat pouze o nové nápady, ale také o změny či úpravy již existujících řešení, přístupů a systémů. Tím sociální inovace nabývají podoby nových služeb, iniciativ nebo organizací, případně nového přístupu v distribuci sociálních služeb.

Jednou z možností sociální inovace můžeme vnímat sociální podnikání. V České republice začíná být sociální podnikání stále skloňovanějším pojmem a vzrůstá míra propagace i zapojení společnosti do tohoto segmentu. V české legislativě se jedná zatím o neukotvený pojem, jednotná definice sociálního podnikání v současné době neexistuje, ale přesto jsou nastaveny určité principy, které nám mohou pomoci podstatu sociálního podnikání pochopit. Provozuje činnosti, které prospívají společnosti nebo specifické skupině lidí (např. zdravotně či sociálně znevýhodněným osobám) a upřednostňuje uspokojování místních potřeb a využívání místních zdrojů. Vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – sociálního, ekonomického a environmentálního. Sociální podnik hraje v rámci podnikatelské sféry důležitou roli, akcentuje sociální rozměr podnikání, ale zároveň nediskriminuje a vytváří pracovní příležitosti pro zdravotně postižené osoby nebo pro osoby s jiným sociálním znevýhodněním a tak prospívá společnosti, naplňuje veřejně prospěšný cíl a zabraňuje tak jejich společenskému vyloučení.

Sociální podnik je obecně prospěšný a jejich vznik začíná podporovat řada subjektů a nejvýrazněji přímo Evropská unie, která již od roku 2009 projektům sociální ekonomiky umožňuje získat pro tyto účely dotace z evropských fondů. Řada podnikatelů navíc zjistila, že sociálně a zdravotně znevýhodnění jsou loajálními a poctivými zaměstnanci, kteří si práce velmi váží. Základ úspěchu je však v sociálním podnikání tak jako i v podnikání všeobecně jasný – konkurenceschopný podnikatelský záměr.

Jednou ze sociálních inovací můžeme vnímat zaměstnávání osob se zdravotním postižením a pracovní rehabilitaci. Každá osoba se zdravotním postižením má podle zákona o zaměstnanosti právo na získání vhodného zaměstnání a na pracovní rehabilitaci.

Pracovní rehabilitace zahrnuje zejména poradenskou činnost zaměřenou na volbu povolání, zaměstnání, nebo jiné výdělečné činnosti, teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti pro osoby se zdravotním postižením. Zaměstnanci Úřadu práce (krajské pobočky úřadu práce), které zabezpečují pracovní rehabilitaci, v součinnosti s osobou se zdravotním postižením sestaví individuální plán pracovní rehabilitace s ohledem na její zdravotní způsobilost, schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost.

Pracovní rehabilitaci mohou vykonávat fyzické osoby, které jsou uznány za dočasně neschopné práce. Zařazení této fyzické osoby na pracovní rehabilitaci nesmí být v rozporu s její zdravotní způsobilostí.

S pracovní rehabilitací souvisí zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením hlavně souvisí zabezpečení vhodných vnějších faktorů a podmínek, které se zavedením pracovního místa souvisí a nesmíme na ně zapomínat.

V praxi se setkáváme s lidmi s různými typy a stupni zdravotního postižení, což ovlivňuje přípravu pracovních podmínek. Pokud se rozhodneme zaměstnat osobu, která se pohybuje pomocí kompenzačních pomůcek – francouzské hole, chodítko, invalidního vozíku, atp., musíme myslet na to, že by pracoviště mělo splňovat požadavky skutečné bezbariérovosti. Bezbariérovost nejen přímo na pracovišti, ale musíme začít od přístupu na pracoviště – přístup z nejbližšího parkoviště, ze zastávky městské hromadné dopravy. Je potřebné respektovat dostatečnou šířku dveří, chodeb, bezbariérové WC, umístění madel na WC, vybavit pracoviště schodolezy, apod.

Zaměstnavatelé mají obavy zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, důvody mohou být, např. administrativní náročnost při zajištění příspěvků, náročnost při technickém i personálním zajišťování podmínek pro práci postižené osoby, obavy mají také kvůli výběru vhodné osoby pro odpovídající činnost. Nejlépe zaměstnatelné skupiny zdravotně postižených jsou podle zkušeností zaměstnavatelů osoby se stabilním onkologickým onemocněním a lehce tělesně postižení. Nejhůře zaměstnatelní jsou pak nevidomí, neslyšící a osoby s mentálním postižením.

Pokud se rozhodneme zaměstnat osobu se zdravotním postižením, je potřeba o tom přesvědčit a myšlenkou nadchnout co nejvíce zaměstnanců, hlavně budoucí spolupracovníky týmu, a brát v úvahu, že se jedná o plnohodnotné zaměstnance. Musíme být připraveni spolupracovat nejen na mezirezortní úrovni, ale také spolupracovat s ostatními zeměmi a navzájem si předávat si bohaté zkušenosti.

MUDr. Mgr. Vladimír Plaček
ředitel CSS Hrabyně

Zkušenosti a efektivnost rehabilitačních metod Lázní Darkov

Lázně Darkov jsou tradičním nositelem a propagátorem moderní lázeňské medicíny, kde se snoubí odbornost a profesionalita personálu s tradicí jedinečného přírodního léčebného zdroje, moderní zdravotní technikou a pozitivními prvky humanizace medicíny. Specializují se na léčení nemocí pohybového a nervového ústrojí, nemocí cévních, kožních

a gynekologických. Sami klienti se stávají aktivními účastníky léčebně rehabilitačního procesu, který je nejen samotným léčením, ale i moderní edukací.

Efekt léčby je umocněn účinky přírodního léčebného zdroje, tzv. jodobromové solanky. Její mineralizace v jednom litru vody je 50-70 g soli a obsah hlavního léčebného prvku jodu je 25-40 mg. Používá se pro zevní balneoterapii, která se v lázních aplikuje formou koupelí, obkladů, inhalací a skupinové celotělové hydroterapie. Jod je dnes považován za jeden z neúčinnějších prvků pro léčbu cévního a pohybového ústrojí. Efektem léčby je celkový účinek jódu, který ovlivňuje metabolismus řady orgánů.

Další vodoléčebné procedury, které významně ovlivňují lázeňskou léčebně rehabilitační péči klienta, jsou přísadové, perličkové, vířivé, střídavé nožní a celotělové koupele, podvodní masáž a skotské stříky. Podporují vazodilataci, resorpci edému, uvolnění žizev a srůstů, zlepšení kožního tonu, autoreparační procesy, úlevu od bolestí svalů. Vlastnosti vodního prostředí se využívá k celkové aktivaci klienta. Skupinové cvičení v bazénu nebo individuálně vedená hydrokinezioterapie v motýlkové vaně ovlivňuje rozsahu pohybu kloubů, posiluje kardiovaskulární systém a celkově zlepšuje kondici klienta.

Nedílnou součástí moderní rehabilitace je elektroterapie a termoterapie, jejichž účinky podporují regeneraci tkání, analgetizaci, zlepšení metabolismu tkání, vstřebání edému, vazodilataci, myorelaxaci, myostimulaci a biostimulaci. Novým přínosem pro klienty je balneofototerapie, která je indikovaná pro řadu kožních onemocnění.

Specifickým a neodmyslitelným základem léčebného pobytu klienta je kinezioterapie. Zahrnuje proces jak diagnostický, tak terapeutický, který respektuje individualitu klienta s ohledem na jeho objektivní možnosti. Vedení terapie je v souladu se stanovením rehabilitačního plánu a cíle. Rozhodujícím je zvolení vhodných technik, metod, zátěže nebo nácivku aktivit denního života. Provádí se jako individuální terapie v tělocvičnách nebo v specializovaných tzv. „rehacentrech“, kde jsou klientovi pro zefektivnění léčby v jednom časovém úseku 90 min. poskytovány navazující procedury, které využívají prostředky fyzikální terapie.

U komplexní rehabilitace chůze jsou využívány přístroje s antispastickým programem. Pozitivně ovlivňují vzpěrné, vzpřimovací a rovnovážné reakce organismu, ovlivňují kondici a distanci chůze. Nácivk soběstačnosti a aktivit denního života klientů zajišťuje pracoviště ergoterapie. Cíleně se zaměřuje na reedukaci pohybových a sebeobslužných funkcí.

Klientům s poruchami verbální komunikace je indikována intenzivní logopedická péče. Většinou se jedná o dlouhodobý proces, který v mnoha případech vyžaduje návaznost léčby v místě bydliště.

Ke komplexní léčebné péči klientů lázní neoddělitelně patří nutriční terapie. Individuální konzultační a edukační program v oblasti dietologie jsou vedeny nutričním terapeutem na základě indikace ošetřujícího lékaře.

Efekt léčby je limitován stupněm postižení funkcí organismu, délkou pobytu a možnostmi jeho opakování. Nejlepších výsledků se docílí časnou rehabilitací, kdy dochází k aktivaci organismu, úlevy od bolesti, což ovlivní motivaci i psychiku klienta. Efekt léčby mnozí klienti ocení až v domácím prostředí, kde využijí zlepšení pohybových funkcí pro kvalitu svého života.

Mgr. Pavlína Klaputová
ředitelka pro léčebnou péči

Vážení přátelé,

bariéry a hranice nás provázejí celý život. Můžeme si na ně zvyknout nebo nad nimi přemýšlet a modifikovat je. Mladá generace, kterou vzděláváme a vychováváme také na naší škole, nemá obecně ráda jakákoliv omezení. Jedním z úkolů školy je zprostředkování různých úhlů pohledu na daný problém. Vztah ke spoluobčanům s hendikepem je důležitou součástí osobnosti každého člověka. Možnosti školy jsou však omezené. Proto vítáme spolupráci s organizacemi, které se této problematice věnují. Teoretické informace, které naši studenti získají ve škole, jsou podpořeny praktickou zkušeností v rámci dobrovolných aktivit pořádaných sdružením Trianon, Společností pro kvalitu školy, stacionářem Radost a dalšími. Aktivita, kterým se v rámci této spolupráce studenti věnují, mohou být dobrým základem i pro jejich následné profesní zaměření. A jak to vidí naši studenti? Za všechny aktivity si dovoluji prezentovat příspěvek z mimořádně povedené akce ve stacionáři Radost, jak ji viděla naše studentka Kristýna Brzobohatá:

„Dne 16. 4. 2014 jsme my studentky Oktávy A navštívily denní stacionář Radost v Třinci. Na toto dopoledne jsme se pilně připravily a neskutečně těšily. Celé dopoledne probíhalo v úžasné atmosféře a vše se točilo kolem Velikonoc. Program dopoledne byl vyplněn zdobením vyfouknutých vajíček, vymalováváním papírových předloh ve tvaru vajíček a nechyběl ani kvíz, díky kterému nás klienti Stacionáře Radost opět překvapili svými znalostmi. Radost a optimismus naplnil naše srdce a hned při průchodu dveřmi jsme věděly, že tento den, si budeme dlouho pamatovat. Nejen proto, že všichni byli úžasní, ale také proto, abychom si předvelikonoční dopoledne užily. Přestože se blíží naše maturitní zkouška a tyto návštěvy organizované školou pro nás končí, doufáme, že to nebude naše poslední návštěva Stacionáře v Třinci.“

RNDr. Tomáš Hudec

ředitel

Gymnázium, Český Těšín, příspěvková organizace

Frýdecká 689/30, 737 01, Český Těšín

558746431, 734796880,

hudec@gmct.cz, www.gmct.cz

„sdružení onkologických pacientů Karvíná.“

Klub sdružuje pacienty všech věkových kategorií, všech typů onkologického onemocnění. Je nezávislým občanským sdružením s plnou právní subjektivitou. Od listopadu 2014 bude právní formou spolek. Členství v klubu je dobrovolné.

Posláním sdružení je:

Pomoc při překonávání těžké životní situace vzniklé nádorovým onemocněním, strachu z budoucnosti, strachu z osamělosti.

Podpora rekondice a psychosociální rehabilitace onkologických pacientů.

Šíření osvěty a organizování akcí podporujících prevenci onemocnění, věnování pozornosti kvalitě života léčených a vyléčených onkologických pacientů.

Pořádání informačních a vzdělávacích aktivit.

Hlavní cíle a úkoly:

Informační a osvětové působení na veřejnost, seznámením se specifikami takto zdravotně postižených občanů.

Podávání návrhů na úpravu stávajících právních předpisů, týkajících se zdravotní a sociální péče, sociálního postavení pacientů a připomínkování návrhů těchto právních předpisů.

Pomoc při organizování klubové, zájmové, a sportovně rehabilitační činnosti pacientů.

V současné době má sdružení 59 členů. Od prvního ledna 2003 se datuje činnost sdružení. Za tuto dobu „prošlo“ klubem přes sto pacientů. Cílem práce vedení klubu je snaha o to, aby se v každé karvinské rodině vědělo, že v Karvinské hornické nemocnici jsou v klubovně ženy schopné a ochotné pomoci všem, kdo potřebují poradit, svěřit se s trápením, které přináší náročná onkologická léčba. Popovídat si s těmi, kterým se podařilo zvládnout léčbu, uzdravit se nebo prostě s nemocí žijí a snaží se žít co nejkvalitněji.

Máme rodiny, máme pro koho žít. Společně si držíme palce, když je hůř, když se dostaví recidiva onemocnění, když nás sužuje i jiná nemoc. Máme možnost srovnávání a to někdy hodně posiluje ve víře, že nemoc se dá zvládnout a dál budeme spokojeně žít.

Klub má slušnou pozici mezi ostatními patientskými organizacemi v republice. Zapojuje se do realizace celorepublikových projektů. Realizuje dva stálé, dlouhodobé projekty zaměřené na následnou péči o pacienty tím, že nabízí kvalitní využití volného času. Snažíme se o to, aby žádný nemocný nebyl se svou nemocí sám. Klubovna je součástí Onkologického oddělení ve čtvrtém patře budovy B, v Karvinské hornické nemocnici. Všichni pacienti, čekající na vyšetření, kontrolu nebo jako doprovod, mohou požádat o občerstvení, o radu, informace.

Historie vzniku onkoklubu

Sdružení zahájilo vlastní činnost 1. 3. 2003. Klub existuje déle, byl nejdříve aktivitou Slezské Humanity v Karvině. Nabídl účast na rekondičním pobytu v roce 2001, kde se sešla skupinka onkologických pacientů a rozhodla se dále scházet.

Klub a následně sdružení založilo několik členek s různým typem onemocnění a proto jsme dlouho byli jedním z mála patientských organizací, která pomáhá pacientům všech typů onemocnění a bez rozdílu věku. Členy klubu je i několik mužů, práci v týmu se věnují jen ženy.

V budově Polikliniky NsP Karviná – Ráj bylo otevřeno dne 1. července 2003 Krizové centrum. Zařízení a zahájení provozu podpořil odbor zdravotní Krajského úřadu MSK, Statutární město Karviná a Severomoravská energetika. Členkami sdružení byly jen ženy. Byla hezká klubovna, mohly jsme se scházet a organizovat stále více aktivit pro ostatní pacienty. Dodávat naději, snažit se o to, aby nikdo, kdo nechce, nebyl se svou nemocí sám. Zajistily jsme spoustu edukačních publikací. Od počátku bodovaly společné akce a rekondiční pobyty.

V říjnu 2005 jsme přestěhovali klubovnu do Onkologického centra v Karvinské hornické nemocnici. Jsme blíže pacientům v čekárnách, mohou klubovnu navštěvovat v úterý a čtvrtek. Na nástěnce vedle dveří klubovny nebo na panelu v průchodu z budovy A do budovy B jsou k prohlédnutí fotky z akcí, které byly nebo pozvánky na ty, které budou.

Uběhlo jedenáct let. Prezentaci deseti let společných akcí jsme zahájili vernisáží dne 17. ledna 2013 v Okresním archivu v Karvině. Zajistili jsme občerstvení, výrobky zhotovené členkami klubu.

Naše prezentace ve městě:

Sdružení je zařazeno do Katalogu poskytovatelů sociálních služeb v Karvině. Zúčastňujeme se jednání Komunitního plánování města.

Jsou vypracovány Standardy kvality sociálních služeb a pomoci pacientům s onkologickým onemocněním. Jejich dodržováním zajišťujeme určitý servis této skupině zdravotně postižených, jejich blízkým.

Zpracováváme vlastní informační brožury, distribuujeme je ve městě a během všech prezentačních akcí. V klubovně nabízíme účelové publikace, v nichž klienti naleznou mnoho potřebných informací. Členové sdružení se scházejí pravidelně každé druhé úterý v měsíci. Preferujeme vzdělávací akce pro členy klubu i veřejnost.

Svým členům nabízíme využití volného času v těchto aktivitách:

Nejoblíbenější jsou rekondiční a ozdravné pobyty. Nejraději jezdíme do Beskyd, ale například Luhačovice jsou také vhodným místem k rekreaci, využití společenského života v lázních.

Rukodělné práce. V klubovně nebo na ozdravných pobytek jsou oblíbenou činností. Posilují motoriku rukou, hlavně u žen po ablaci prsu s problémy s lymfedémem.

V roce 2010 jsme založili tradici setkávání členů patientských organizací v regionu. Májový pětiboj v Darkově bylo setkání první, i když byly staré darkovské lázně po povodni, přijelo přes sto pacientů. Dvě skupinky pacientek přijely z Polska.

Výcházky – v okolí Karviné, v blízkých Petroviciích jsou místa, kde je hezky, která stojí za prohlídku. Tradicí se stalo zimní, předsilvestrovské procházení.

Český den proti rakovině.

Veřejná sbírka, kterou v Karviné a okolí zajišťuje také onkoklub. V republice Liga proti rakovině Praha. Z výtěžku sbírky v Karviné, kterou zajišťujeme členy klubu, pomocí studentů středních škol obdržíme 30 % finančních prostředků. Jsou to vlastní zdroje sdružení, spolu s členskými příspěvky. Jinou možnost zajistit si finance vlastním přičiněním, nemáme. Jsme závislí na veřejných zdrojích, na pomoci sponzorů.

Preventivní přednášky.

Přednášíme studentům, žákům vyšších ročníků základních škol. V organizacích jinak zdravotně znevýhodněných osob i v DPS jsme byly. Cílem přednášek je motivovat k zájmu o vlastní zdraví, k nekouření. K lepšímu životnímu stylu.

Medializace a prezentace onkoklubu na veřejnosti.

Především to byl vždy a bude Veletrh sociálních služeb v Karviné. Jezdíme se představit do Českého Těšína i Bohumína. Hornické slavnosti, které pořádá Nadace OKD, Dny zdraví nejen v Karviné, Dny lékáren v Karvinské hornické nemocnici. Skvělá příležitost jak přiblížit veřejnosti pomoc onkologickým pacientům, kterých přibývá. Každoročně prezentujeme činnost na konferenci Aliance českých žen s rakovinou prsu. Tři členky klubu byly tvářemi ROCK Therapy festivalu v Orlové.

Každoročně pořádá Aliance pro patientské organizace společnou akci s názvem „Dokážeš to také“. Když je pro nás program náročný, uděláme si akci pro své členy v Karviné nebo jejím okolí.

Největší prezentační a zviditelňující akcí byla v září 2011 výstava s názvem Každý svého zdraví strůjcem. Tuto putovní výstavu jsme do Karviné „dostali“, ve spolupráci s LPR a Statutárním městem Karviná. Podpořila také Nadace rozvoje zdraví a Krajský úřad MSK.

O činnost klubu mají zájem média. Televize Polar, Karvinský Deník, týdeník Horník, karvinský INFO zpravodaj. V roce 2011 natáčela Česká televize v klubovně pro pořad určený práci neziskových organizací. Pořádáme dny otevřených dveří.

V počátcích klubu jsme se scházeli v prostorách Galaxie v Karviné 8. Od roku 2005 v salonku Rehabilitačního sanatoria Lázní Darkov v Karviné 8.

Popis projektu: Zkvalitnění života onkologických pacientů a preventivní osvěta v oblasti nádorového onemocnění v Karviné a okolí.

Územní působnost projektu spadá do regionu Karviná. Členy klubu jsou pacienti, kteří se léčí v Onkologickém centru G. J. Mendela, v Novém Jičíně. Jde o pobočku v Karviné a její součástí je klubovna onkologického sdružení. Navštěvují ji pacienti z Třince, Českého Těšína, Bohumína, Orlové. Členy sdružení jsou i pacienti z Orlové, nejvíce z Petrovic u Karviné. Také z Dětmovic, Prostřední Suché, Dolní Lutyně. Přivítáme samozřejmě i pacienty, léčící se v jiných zdravotnických zařízeních.

Členy sdružení mohou být pacienti s onkologickým onemocněním jakéhokoliv typu a všech věkových kategorií. Rovněž jejich rodinní příslušníci a známí, kteří jim pomohli překonat těžké

životní období a příznivci klubu, kteří také chtějí podporovat tyto užitečné aktivity. Cílem projektu je zajištění následné péče členům sdružení – onkologickým pacientům. Po léčbě, během ní i v době, kdy se cítí vyléčení. Tato zákeřná nemoc dá o sobě vědět i v době, kdy si myslíme, že jsme už „za vodou“. Jde o zajištění kvalitních služeb a motivačních programů hlavně podle potřeb a přání klientů. Pomoc využívají i pacienti, kteří se jen příjdou poradit, využijí konzultací s konkrétními členkami, s nimiž sdílejí společnou diagnosu. Členy se nestávají hlavně proto, že přijíždějí ze vzdálených míst nebo je další sužby neoslovují. Projekt řeší pomoc v případě osamocení klienta nebo zhoršeného psychického stavu. Jde o návrat do společenského života, o zajištění dalšího vzdělávání, akce s přiměřeným pohybem. Návštěvy v klubovně ovšem působí velice příznivě i na ostatní pacienty a doprovod čekající na vyšetření či léčbu v čekárnách onkologického centra. Vnímají, že za dveřmi už několik let pracují lidé, kteří nemoci prošli a na nástěnku každý týden zavěšují obrázky z akcí, kterých se zúčastnili i ostatní členové klubu. Klubovna slouží k setkávání pacientů, kteří potřebují poradit, konzultovat své trápení s lidmi, kteří nemocí prošli a mohou poradit. Jak změnit jídelníček, návyky, vrátit se do společenského života. Což bohatě nabídne klub.

Cílem projektu je také organizování volnočasových i vzdělávacích akcí pro členy sdružení i veřejnost, se zřetelem na věk, zdravotní stav a psychickou zátěž, kterou způsobuje léčba nádorového onemocnění. Místem, kde se probírá nejvíce zátěžových momentů je klubovna. Zestárlí jsme, zhoršily se pohybové a finanční možnosti účastnit se některých akcí. Takže naši největší snahou je více prezentovat pomoc klubu a zajistit akce, které toto zohledňují. Nabídku akcí se snažíme rozšiřovat a inspirujeme se činností jiných pacientských organizací v republice.

Druhý projekt: Zajištění ozdravných aktivit členům onkoclubu Karviná.

Cílem tohoto projektu je zajišťovat volnočasové aktivity členům sdružení. Zájezdy do Wisly v Polsku, s rehabilitačními službami, do Lomné „na hříby“. Do Karlovy Studánky, Nového Jičína a zámek Kunín, do Piešťan. Nádherné společné zážitky. Kulturní akce – návštěva divadla Jiřího Myrona, divadla Antonína Dvořáka. V Karviné akce Městského kulturního domu, v Obecním domě Družba, v Regionální knihovně v Karviné. Doplňujeme vzpomínkovou banku. Pobytové akce – v Komorní Lhotce, v Řece, Čeladné, v Luhačovicích, v několika hotelích v Horní Bečvě. Nejčastěji v Lomné. S hezkým programem, se zdravotní péčí. Vybíráme zařízení, kde je zabezpečeno soukromí, vzhledem ke specifiku onemocnění klientů. Zajišťujeme přednášky lékařů, nabídky firem vyrábějící protetické pomůcky nebo doplňky stravy. Pohyb, pohyb, pohyb, hlavní aktivita. Takže procházky, cvičení, rehabilitační služby, případně plavání. Sportovní odpoledne a také „mozkový jogging“. Pobyt jsou pro členy sdružení vždy přínosem, takže se těšíme na další. Jsou součástí společenského života této skupiny. Vracíme se odpočatí, se spoustou hezkých zážitků a přáním, abychom se opět na nějaké hezké akci setkali. Veškeré aktivity jsou pečlivě zaznamenávány v kronikách. Už máme sedm.

V čase déle než deseti let jsme realizovali několik menších projektů.

První, zahrnující veškeré nabízené služby se jmenoval „Sakura- abychom je každé jaro viděli kvést. Zahrmoval podprojekty:

„ Otakárek, chci tady být s Vámi“. Ten byl zaměřen na pomoc rodinám dětí, postiženým onkologickým onemocněním. Cílem realizace bylo, zajistit dostatek informací rodičům těchto dětí.

„Představ si“. Do nemocnice, na chirurgické oddělení jsme distribuovaly klubové tiskoviny. Případným osobním rozhovorem mimo pokoj jsme chtěli pomoci zvládat obavy před odesláním k další léčbě radioterapií a chemoterapií.

Eliška – „zase budu nosit šaty na ramínkách“. Šlo o pomoc ženám po ablaci prsu. Těch je nejvíce a přibývají hlavně mladé ženy, které se chtějí vrátit do práce. Propagace nové metody - rekonstrukce prsu.

„Mámo, táto, nekuřte“. Podpora celorepublikového projektu Ligy proti rakovině Praha. Spoluprací s pedagogy školských zařízení jsme organizovali přednášky, jejich cílem bylo přimět děti, aby s kouřením ani nezačínaly.

Celorepublikový projekt pražské organizace s názvem Aliance žen s rakovinou prsu „Udělej to pro sebe“ jsme rozvinuli v Karviné, Havířově, Českém Těšíně a Bohumíně preventivními přednáškami. Byl určen i ostatní karvinské veřejnosti, zaměstnancům firem, státních organizací i klubům jinak zdravotně postižených. V projektu „Druhá šance“ jsme oslovili vyléčené pacienty. Nabídli možnost seberealizace v projektech, jejichž cílem je nalezení vhodné práce. Nebyl zájem a nebyl podpořen.

Projekty měly svou dobu realizace, dodnes jsme schopni pomoci všem, kdo požádá o jakoukoli službu. V klubovně nabízíme občerstvení, je možné si popovídat. Pacienti před operací si někdy přejí kontaktovat člena klubu s podobnou diagnosou a předávat si zkušenosti nebo rady.

Rok 2011 byl počátkem realizace tříletého projektu s názvem:

Skládanka – „Učíme se celý život, přidejte se“. Cílem projektu bylo zajištění vzdělávání cílové skupině onkologických pacientů, karvinské veřejnosti netradičním způsobem.

Zajistili jsme ve spolupráci se Statutárním městem Karviná konání Putovní výstavy LPR Praha. Dvoudenní preventivní osvětová výstava se konala na karvinském náměstí. S názvem „Každý svého zdraví strůjcem“.

Tuto náročnou akci podpořila také Nadace rozvoje zdraví. Dalším cílem projektu bylo zajištění kurzů a jiných forem vzdělávání pacientům, kteří se po ukončené léčbě chtějí vrátit do práce.

Nastalo období, kdy jsme zaznamenali to, že do klubu nevstupují mladí pacienti. Byla prodloužena doba k odchodu do důchodu, invalidní důchody silně omezené bez zájmu o to, jestli „vyléčený pacient“ s důsledky léčby se kterými se potýká i po léčbě je schopen najít vhodnou práci. Vzhledem k tomu, že sdružení nabízí pomoc pacientům všech věkových kategorií, bylo na nás, jak pomůžeme těmto lidem. Sdružení nemá ve stanovách podnikatelskou činnost. Představa pomoci byla směřovaná k sociálnímu podnikání. Společnost ELI LILLY, Nadace Preciosa z Jablonce nad Nisou a Obec Petrovice, podpořily vzdělávací projekt, a malou pobytovou akci v rámci přípravného projektu ke vzniku obecně prospěšné společnosti.

Seminář v Poděbradech pro první pracovní tým proběhl 22. – 24. srpna 2011. Účastnilo se několik mladších členek klubu a zájemci o novou aktivitu.

Následovalo založení Obecně prospěšné společnosti **ONKO pomoc Karviná, o.p.s.**, Iniciátorem založení je vedení onkoklubu. Společnost je založená na principech sociálního podnikání, vznikla 3. 9. 2011. Hlavním účelem založení společnosti je snížení nezaměstnanosti v regionu všeobecně a zajištění chybějících služeb prostřednictvím zřizování provozoven, v nichž by našly uplatnění právě osoby se zdravotním znevýhodněním. Má vlastní IČ, sídlo na Masarykově náměstí, jinou banku a jiný pracovní tým. Prohájí vzdělávací akce k svépomocnému zajišťování finančních prostředků.

Práce této obecně prospěšné společnosti je velmi úzce spojená s činností Onkoklubu, neboť obě organizace jsou propojeny jak v personální rovině, tak i v činnostech soustředujících se na stejnou cílovou skupinu. První akcí nové společnosti byla organizace společenského plesu v únoru 2012. Přesto, že v Karviné v tomto termínu byly čtyři plesy na ples, na tomto plese se bavilo přes sto lidí.

SPONZOŘI – během deseti let podporovali činnost sdružení:

Moravskoslezský kraj Krajský úřad – odbor zdravotní

Statutární město Karviná, Obec Petrovice, Dětmárovice, VZP, Nadace rozvoje zdraví

Nadace OKD, Nadace ČEZ, Skupina ČEZ, AMGEN, s.r.o. Praha, ELI LILLY Praha, Nadace Preciosa z Jablonce nad Nisou, Fond pomoci Siemens, Novartis s.r.o. Praha, karvinské firmy Molnlycke, Lift Components, drobní přispívatelé, lékařky

V Karviné 12. července 2014

Zpracovala: Monczková Blažena – předsedkyně sdružení

CESTOVANIE BEZ BARIÉR

Členovia nášho Občianskeho združenia TRIANON SK, ktoré v Martine na Slovensku vzniklo ako partnerské združenie OS TRIANON Český Těšín, sa pravidelne zúčastňovali niekoľkých ročníkov konferencie BEZ BARIÉR, BEZ HRANIC. Témy o ktorých sa na nej hovorilo, aj aktivity mnohých subjektov, ktoré sa konferencie zúčastňovali, boli pre nás inšpiráciou a podnetom. Dlhodobo sme sa snažili preniesť do nášho regiónu skúsenosti českých partnerov z oblasti prístupnosti cestovného ruchu pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. Spolu s OS TRIANON a partnermi z Poľskej republiky sme v kúpeľoch v Turčianskych Tepliciach založili Stredoeurópsku skupinu pre integráciu – CEGI, Viliam Šušal so spolupracovníkmi sa zúčastnil konferencie o cestovnom ruchu v Jasenskej doline pri Martine, zborníky z konferencie BEZ BARIÉR BEZ HRANIC sme odovzdali relevantným subjektom v našom regióne. Absolvovali sme množstvo ďalších spoločných stretnutí.

Napriek našej niekoľkoročnej iniciatíve sa nám v Turci nepodarilo vzbudiť záujem kompetentných inštitúcií, subjektov cestovného ruchu a samosprávy do takej miery, aby v Turci vznikla cieľavedomá a koordinovaná iniciatíva zameraná na bezbariérovosť v cestovnom ruchu. Naše združenie vypracovalo a podalo tri projekty s tematikou debarierizácie, ale táto oblasť bola hodnotiteľom natoľko cudzia, že ani jeden nezískal ich podporu a tým ani žiadne zdroje z eurofondov. Situácia sa zmenila v tomto roku. OS TRIANON bol úspešný s cezhraničným česko - slovenským mikroprojektom nazvaným CESTOVÁNÍ BEZ BARIÉR. Partnerom projektu na Slovenskej strane je práve naše združenie a cieľom je prenesenie českej metodiky mapovania prístupnosti turistických atrakcií na Slovensko, širšia spolupráca partnerov v oblasti podpory sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím a seniorov do voľnočasových turistických aktivít. Dôležitou úlohou je aj propagácia potenciálu prístupného cestovného ruchu v regiónoch Těšínske Slezsko a Turiec.

Realizácia projektu je pre nás vítanou príležitosťou pre zaškolenie slovenského mapovacieho tímu a získanie odborných vedomostí, ktoré budeme môcť v Turci využívať pri odstraňovaní fyzických i psychických bariér v oblasti cestovného ruchu. Podnetné a užitočné sú pre náš tím všetky aktivity projektu – workshopy v Česku aj na Slovensku i Study tour – školenie mapovacieho tímu v zariadení CR a turistických atrakciách v regióne Těšínske Slezsko. Na Slovensku sme absolvovali spoločný pilotný monitoring prístupnosti atraktívnych turistických cieľov. Zmapovali sme trasu - päť termálnych prameňov v Turčianskych Tepliciach, Múzeum Karola Plicku v Blatnici, Múzeum slovenskej dediny v Martine a Blatnický hrad.

Veríme, že získané poznatky, výsledky spracované v štúdiu a všetky odborné vedomosti dokážeme efektívne využiť v prospech prístupného cestovného ruchu pre všetkých. Veď aj účastníci jednotlivých workshopov potvrdili, že dôležitá je vytrvalosť zainteresovaných subjektov, tímov i jednotlivcov v nastúpenom dlhodobom trende odstraňovania bariér v infraštruktúre cestovného ruchu. Dôležitým momentom je význam osvetu a motivácie predstaviteľov obcí a miest pre túto oblasť, najmä vo vzťahu k zdravotne postihnutým občanom a seniorom. Táto cieľová skupina je aj segmentom s významným komerčným potenciálom v cestovnom ruchu. Preto si určite zaslúži viac pozornosti zo strany prevádzkovateľov zariadení CR v našom regióne. Aj pre nich chceme zorganizovať podujatia, na ktorých by sme ich podrobneoznámili s touto cieľovou skupinou a jej špecifickými potrebami.

Ján Farský, OZ TRIANON SK

Ostrava, 14 kwietnia 2014 r.

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Pan
Viliam ŠUŇAL
předseda
Občanské sdružení TRIANON

Vážený pane předsedo,

přijměte prosím srdečné blahopřání v souvislosti se získáním *Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost pro rok 2013* v kategorii „organizace veřejného sektoru“, která byla udělena Občanskému sdružení TRIANON v rámci konání pátého ročníku soutěže, za přijetí a realizaci myšlenek společenské odpovědnosti v oblastech sociálních, ekonomické a environmentální.

Tato cena je vyzdvižením a poděkováním za Vaši důležitou činnost a iniciativy ku prospěchu občanů, kraje i celé společnosti, za uskutečňování projektů spojených s podporou integračních aktivit skupin lidí ohrožených sociálním vyloučením, rozvojem cestovního ruchu či zaměřených na ochranu životního prostředí na úrovni regionální přeshraniční spolupráce. Tato cena je zároveň oceněním dlouholetých aktivit Občanského sdružení TRIANON a angažovanosti Všech jeho členů také na poli společenské odpovědnosti, někdy nad rámec běžných povinností. Osobně jsem ráda, že tyto aktivity přináší své ovoce, a že mám tu možnost s Vámi spolupracovat a účastnit se některých konferencí či setkání a doufám, že tato vzájemná spolupráce bude i nadále pokračovat.

Přeji Vám, aby toto ocenění bylo pro Vás další motivací při uskutečňování nových efektivních projektů, hodně úspěchů a dalšího dynamického rozvoje, mnoho dalších iniciativ spojených s Vaší činností, vždy upřímné a oddané spolupracovníky a přátele, kterým vlastní budoucnost není lhostejná.

Ještě jednou srdečně blahopřeji.

S projevem úcty,

Anna Olszewska
generální konzulka PR v Ostravě

Hejtman
Moravskoslezského kraje
uděluje

Cenu hejtmana kraje

za společenskou odpovědnost za rok 2013

za přijetí a realizaci myšlenek společenské odpovědnosti
v oblastech sociální, ekonomické a environmentální

občanskému sdružení

TRIANON

Miroslav Novák
hejtman Moravskoslezského kraje
V Ostrově, 10. dubna 2014

Jiné prázdniny

Co mi dala, a co naopak vzala, letní praxe v OS Trianon? Tak nějak zněla otázka z úst předsedy Občanského sdružení (spolku) Trianon, pana Šušala, položena nám, asi osmi studentům, kteří se této brigády zúčastnili.

Jednou z mála věcí, kterou mi tato deset dnů dlouhá brigáda vzala, je možnost dlouhého spánku, o prázdninách tak typického :). Tím ale výčet negativ v podstatě končí, protože až na zmiňovaný (ne)spánek a fakt, že budu mít svůj volný čas „jen“ odpoledne, pro mě byla letní praxe jen a jen přínosem. Získal jsem zkušenosti, co se manuální práce týče - např. třídění a separace plastů, demontáž elektroniky apod., ale zkusil jsem si také prezentovat (a obhájit) projekt a v neposlední řadě jsem se dozvěděl množství informací o ekologii a hlavně samotné činnosti OS Trianon, sídlícího v Českém Těšíně. Z práce s hendikepovanými spolupracovníky jsem měl zprvu obavy, ale ty se rozplynuly hned s prvním dnem v práci. Ukázalo se, že byly naprosto zbytečné. Zaměstnanci mi se vším pomohli, poradili mi a kromě toho bylo pořád „veselo“.

Tímto bych chtěl nakonec poděkovat panu předsedovi Šušalovi a celému OS Trianon za takovou brigádu. Obohatila mě zkušenostmi, hodící se do budoucího profesního i soukromého života. Všem studentům tuto praxi mohu jenom doporučit. A teď se jdu vyspat... :).

Tadeáš Cienciala
Gymnázium Třinec

Projekt „Lidé s poruchami učení na trhu práce“ hodnocení jejich schopností a dovedností ("People with learning disabilities in the Labour Market")

Jak je patrné z názvu projektu, jeho základní otázkou je, jak objektivně ohodnotit dovednosti a kvality člověka hledajícího zaměstnání. Cílovou skupinou jsou hendikepované osoby se specifickými poruchami učení, které jsou často důvodem, proč u přijímacích pohovorů a testů tyto osoby neuspějí. A to i přesto, že jejich dovednosti a osobnostní kvality by pro výkon práce byly optimální.

V České republice jsou během školní docházky osoby se specifickými poruchami učení zahrnuty do skupiny osob se specifickými vzdělávacími potřebami a je jim věnována velká péče (pedagogicko-psychologické poradny, výchovní poradci, speciální pomůcky využívané pro výuku). Okamžikem ukončení vzdělávání však končí doba podpory a péče a tito lidé nastupují do světa práce, aniž by zaměstnavatelé měli povědomí o jejich problémech. V přijímacích řízeních pak často neuspějí a nakonec akceptují práce, které jsou značně pod úrovní jejich možností.

Situace v zahraničních státech s vyspělou sociální politikou je jiná. Pro osoby s poruchami učení existují různé formy podpory – např. systém dotovaných pracovních míst či konzultací při zapojení do pracovního procesu. Všechny systémy, které budou v rámci projektu analyzovány, mohou inspirovat a přinést nové možnosti pro uplatnění osob s poruchami učení na trhu práce v České republice.

Cílem projektu je inovovat přístup společnosti k problematice zaměstnávání osob s poruchami učení. Projekt se jednak zaměřuje na praktické hodnocení schopností a dovedností osob s poruchami učení, cílí také na povědomí společnosti o tom, s jakými těžkostmi se tyto lidé v práci setkávají. Sociální inovací, kterou projekt přináší, je rozšíření povědomí o problematice práce při existenci poruch učení a vytvoření podpůrných prostředků pro kvalitní pracovní uplatnění osob s těmito poruchami učení.

V rámci projektu bude vytvořena sada testovacích nástrojů, které vyhodnotí dovednosti a kvality člověka významné pro trh práce a doporučí mu zaměstnání, které je pro něj vhodné. Handy Club Ostrava se účastní celého procesu vytváření a pilotního ověřování testovacích nástrojů.

Projekt je financován z programu Celoživotního učení, podprogramu Leonardo da Vinci. Partnerské země jsou: Velká Británie, Rakousko, Německo, Maďarsko, Turecko, Itálie, Bulharsko, Slovinsko a Česká Republika.

**POLSKIE TOWARZYSTWO MEDYCZNE
W REPUBLICIE CZESKIEJ**

POLSKÉ SDRUŽENÍ ZDRAVOTNÍKŮ V ČESKÉ REPUBLICCE

Polskie Towarzystwo Medyczne w Republice Czeskiej (PTM) rozpoczęło przed ponad dziesięć laty trwającą do dziś współpracę ze Stowarzyszeniem Trianon z Czeskiego Cieszyna. Razem staramy się pozyskiwać dla naszej działalności statutowej nowych, ciekawych partnerów. Niektórzy podchwycili ideę naszych poczynań i rozpoczęli swą przygodę czy to z Trianonem, czy też z PTM-em. Fachowcy z Trianonu umożliwili nam lepsze zrozumienie ogromu problemów, z którymi na co dzień walczą niepełnosprawni. Można śmiało powiedzieć, że trwająca do dziś współpraca, to wynik chęci pomocy wszystkim tym, którzy jej w jakiegokolwiek formie potrzebują. Pozostaje sobie życzyć, aby tak dalej.

Polskie Towarzystwo Medyczne od swego powstania w 1991 roku kontynuuje działalność Klubu Medyka założonego 7.11.1975 przy Zarządzie Głównym Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie. Jest jednym z najstarszych stowarzyszeń lekarzy polskiego pochodzenia poza granicami Polski. Spotkania członków i sympatyków PTM odbywają się w pierwszy piątek miesiąca za wyjątkiem wakacji, do tej pory było to 387 razy. Wydaliśmy cztery publikacje („Dr Olszak i jego następcy”, bibliofilski tomik wierszy MUDr. Janusza Gaudyna

„JESTEM”, „PTM-PSZ 30”, oraz książkę „Janusz Gaudyn”).

Od roku 2005 współpracujemy z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej z Rybnika.

W 2011 roku obchodziliśmy 20-lecie samodzielnej działalności PTM, w ramach którego zorganizowaliśmy konkurs na najciekawszą pracę naukową dla studentów i młodych lekarzy. Jedna z prac została opublikowana w czasopiśmie fachowym, wzbudzając zainteresowanie jednej z renomowanych placówek medycznych za oceanem.

W tym roku w dniach 30-31. maja w Bystrzycy i Trzyńcu zorganizowaliśmy Konferencję z okazji 140-lecia urodzin Jana i Jerzego Buzków, oraz wydali publikację poświęconą ich ciekawym drogom życiowym.

Dzięki Towarzystwu mamy możliwość szeroko pojętej wymiany doświadczeń, czy poglądów na ciekawe wydarzenia, niekoniecznie związane z medycyną. W doborze tematów do naszych spotkań niejednokrotnie znajdowaliśmy inspirację we współpracy z naszymi przyjaciółmi ze Stowarzyszenia Trianon oraz Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej z Rybnika.

Za kilkanaście miesięcy będziemy obchodzić nasze czterdzieste urodziny; przy tej okazji spojrzymy wstecz. Na ocenie naszej działalności jednak w wielkim stopniu zaważy dzień dzisiejszy, w którym królują takie terminy jak innowacja socjalna, odpowiedzialność socjalna itp. Po bliższym zapoznaniu się z tymi terminami i ich treścią, można śmiało powiedzieć, że przez cały okres naszej działalności ich treść nie była nam obca, ale mówiliśmy bardziej prozaicznie o współpracy, wymianie poglądów, integracji itp. Nim jednak będziemy świętować, czeka nas biurokratyczny maraton; społeczeństwo obywatelskie swoje prawa ma i bez „z.s.“ w nazwie naszego towarzystwa z tego społeczeństwa zostaniemy wykluczeni.

**Polskie Towarzystwo Medyczne w Republice Czeskiej,
Komenského 4, 737 01 Český Těšín, Česká republika
WWW <http://www.medics.cz/ptmrc>**

E-mail: ptmrc@atlas.cz

31.6.2014

Společenská odpovědnost obce – navržený model úspěšně obhájen

V červnu 2014 byla úspěšně obhájena diplomová práce na téma Společenské odpovědnosti municipalit. Jednalo se v podstatě o výsledek víceleté spolupráce a společného úsilí mě samotné – jako studenta a také Trianonu – jako odborného a metodického partnera. Po více než tříleté praxi u této organizace, kdy jsem dostala možnost blíže se věnovat tématu společenské odpovědnosti, získávat nové poznatky, setkávat se s odborníky a sledovat aktuální dění, jsem se po diskuzi s předsedou Trianonu rozhodla, zhodnotit tyto poznatky i v diplomové práci. Trochu jsem se obávala reakce ze strany vědeckých pracovníků a vyučujících, o to větším překvapením pro mne bylo, když hned první oslovený se rozhodl toto téma zastřešit a poskytnout odborné vedení. Jako cíl diplomové práce bylo stanoveno navržení možného způsobu aplikace společenské odpovědnosti do fungování municipalit. Během praxe několikrát upravovaný a doplňovaný model tak tedy v rámci diplomové práce dostal ucelenou podobu, podloženou teoretickým základem a ověřenou empirickým pozorováním, zejména provedeným dotazníkovým šetřením a zpracovanou případovou studií. Musím přiznat, že jsem se trochu obávala hodnocení ze strany vědeckých odborníků, zejména toho, jak budou posuzovat celý model, který je navržen „zespod“, tedy z pohledu běžného občana, a zda bude v souladu se všemi jejich odbornými a specifickými požadavky. Nakonec se však ukázalo, že obavy byly zbytečné. Vedoucí diplomové práce uvedl velmi pozitivní hodnocení, osobně mě nejvíce potěšila poznámka, že takto navržený model je připraven k implementaci. U státní závěrečné zkoušky byla pak tato diplomová práce hodnocena známkou B. To pro mě bylo velkou odměnou a doufám, že i odměnou pro Trianon, bez jehož pomoci, by tato práce nikdy nevznikla nebo by minimálně nedosáhla takové kvality a rozsahu.

Ing. T.Baginská

Aktivační centrum pro žáky s těžkým zdravotním postižením aktivně pracuje při Střední škole, Základní škole a Mateřské škole, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvkové organizaci již čtvrtým rokem.

Motto: *Zdravotní postižení nevyléčíme ani neodstraníme, můžeme však významně zlepšit kvalitu života těchto dětí a rodin, aby jim na cestu nesvítily jen pohádkové hvězdy Saint – Exupéryho, ale v běžném každodenním životě je doprovázel radostný, bezstarostný a šťastný smích. Takový, jaký slyšíme v kurzech Aktivačních center.*

Anotace: *Aktivační centra – vzdělávání pro těžce zdravotně postižené. Záměrem projektu je začlenění aktivačních center do systému formálního vzdělávání ČR vhodnou úpravou školské legislativy. Tyto formy edukace vnímáme jako soubor prvků v procesu sociální inovace.*

SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace byla v období let 2010 – 2013 jako jedna z pěti prvních pilotních škol v ČR zapojena do projektu „Aktivačních center“ (dále AC). Projekt pod názvem „Speciální vzdělávací aktivity pro osoby s nejtěžšími formami zdravotního postižení prostřednictvím AKTIVAČNÍCH CENTER v rámci speciálních škol“ (reg. č. CZ.1.07/1.2.00/14.0012), byl součástí operačního programu **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**, prioritní osa **Počáteční vzdělávání**, oblast podpory **Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**. Projekt byl financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR. Udržitelnost projektu nyní trvá pět let a usiluje se o začlenění projektu do systému formálního vzdělávání ČR vhodnou úpravou školské legislativy.

Projekt je zaměřen na absolventy povinného vzdělávání v rámcovém vzdělávacím programu (RVP) pro obor vzdělání základní škola speciální, absolventy středního vzdělávání v rámcovém vzdělávacím programu (RVP) pro obor vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá. Pro tuto skupinu osob, vzhledem k rozsahu jejich zdravotního postižení, není dostupná žádná další forma celoživotního učení.

Hlavním úkolem Aktivačního centra na naší škole je poskytovat **vzdělávací kurzy**, cíleně zaměřené na skupinu dětí s těžším mentálním postižením. Náplň těchto kurzů zahrnuje širokou oblast výtvarných a uměleckých činností, praktickou obsluhu moderních multimediálních přístrojů a práce spojené se samostatnou přípravou pokrmů. Využíváno je podmínek základní školy speciální, kde se kurzy v odpoledních hodinách po skončení vyučování realizují. Děti i jejich rodiče si je opravdu oblíbili, vzdělávací nabídku vítají a společně s pracovníky školy vytvářejí spokojený tým uživatelů projektu.

V přípravné fázi v roce 2010 bylo vyškoleno 30 tzv. multiplikátorů, neboli odborných lektorů kurzů Aktivačních center. Pod jejich vedením se v aktivačních kurzech v rámci uplatňovaného principu „celoživotního učení“ za celé tříleté období postupně vystředilo cca 300 dětí s těžším mentálním postižením.

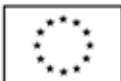
Vzdělávání odborných lektorů aktivačních center probíhá na naší škole podle připravené instruktážní metodiky pro lektory, kterou garantuje PF UK Praha.

MŠMT ČR ve spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV) pokračovalo v letech 2012 – 2014 ve zřízení dalších Aktivačních center u škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením v 9 krajích ČR.

Vzdělávání v aktivačních centrech bude nyní dále probíhat v rámci udržitelnosti projektu formou cíleně koncipovaných dalších kurzů (Technické, pěstitelské a chovatelské práce, Lidová řemesla, Svět kolem nás a orientace v něm), pro které byl vypracován „Vzdělávací program pro vzdělávání žáků s těžkým zdravotním postižením v kurzech aktivačního centra“. Absolventi kurzů získávají osvědčení.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jedinečnost aktivačních center spočívá v tom, že projekt pod názvem „Speciální vzdělávací aktivity pro žáky s nejtěžšími formami zdravotního postižení zajišťované prostřednictvím aktivačních center v rámci základních škol speciálních“, bude zakončen legislativní úpravou tak, aby se uvedený model vzdělávání stal systémový v celé ČR. Možnost odpovídající formy celoživotního vzdělávání by měla být tímto v ČR pro osoby s těžkým mentálním postižením zajištěna.

Posilováním funkční gramotnosti těžce zdravotně postižených osob prostřednictvím kurzů v aktivačních centrech se plní hlavní cíl – jejich maximální integrace na základě jejich možností ve společnosti. Veškeré tyto formy edukace vnímáme jako soubor prvků v procesu sociální inovace.

Nositelům projektu je obecně prospěšná společnost **HUMANITAS-PROFES, z.s.**, která se již řadu let věnuje problematice znevýhodněných občanů a pomáhá v jejich nesnadném začleňování do života naší společnosti. Hlavním cílem organizace v současnosti je všestranně přispívat ke zlepšení a rozvoji kvality života dětí se zdravotním postižením.

Mgr. Marta Labojová
ředitelka školy
www.zstrinec.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

Fotogalerie

Titulní strana - Udělení Ceny hejtmana MSK za společenskou odpovědnost v roce 2013

- 1 - 2 Z atmosféry 11. konference Bez bariér bez hranic v Rehabilitačním sanatoriu Lázní Darkov a z Obchodně podnikatelské fakulty Karviná. Účastníci vyslechli zkušenosti od partnerů z Polska a Slovenska. Druhý den konference se odehrával z velké části v pracovních skupinách.
- 3 Zájemci měli možnost seznámit se s výrobky VECOM na trhu podpory mobility
- 4 - 6 M.Pavlíková studentka Gymnázia Č.Těšín se podělila na konferenci o získané zkušenosti lektora Senior Internet Euroklub (SIEK). Mezi lektory a posluchači převládala veselá atmosféra.
- 7 - 8 T.Baginská se jako dobrovolník zapojila do spolupráce v Trianon/CEGI takovým nasazením, že jako první splnila podmínky pro udělení Potvrzení o dobrovolnictví za rok 2013. Potěšilo nás úspěšné završení jejího studia na MU Brno.
- 9 - 10 Obdarovali jsme zdravotně postižené žáky a studenty z Trince a Havířova v naději, že vybavení jako jsou tablety a speciální edukační hry pomůžou při výuce získat znalosti a dovednosti. Finanční prostředky vyčleňujeme úměrně podpoře konání konference ze strany firem a institucí měst a regionu.
- 11 - 12 Studentská letní brigáda v Trianon a na VŠB TU vybraným zájemcům nabídla kromě manuální práce, rozšíření poznání o spolupráci se zdravotně postiženými pracovníky i nějakou korunu.
- 13 - 17 V provozu Separace pro recyklaci pokračujeme v tradičních směrech zpracování platů a elektroniky. Udržujeme komunikaci s mladými lidmi a je to příjemná spolupráce. Projevy zájmu jsou individuální ...
- 18 - 22 Objekt vyžaduje další postupnou rekonstrukci. Zásluhou pochopení a podpory Nadace ČEZ, města Český Těšín a OKD máme slušné podmínky pro práci. Podmínky vylepšujeme vlastními silami a dodavatelskými firmami. Prostory se mění k nepoznání.
- 23 - 24 Den dobrovolnictví manažerů TŽ, a.s. je pro neziskovou organizaci vzácná a velice cenná forma pomoci. V průběhu dobrovolnictví dochází ke sblížení rozdílných světů a ke bližšímu spoznání partnerů .
- 25 Klastř SINEC pro sociální inovace byl koncem roku založen v MSK. Členové Rady Klastřu oceňují zájem vedení kraje a podporu jeho aktivit. Odpovídá tomu intenzita a obsah setkávání a komunikace o efektivní spolupráci.
- 26 - 27 Středoevropská skupina pro integraci - CEGI nadále rozvíjí partnerskou spolupráci vymezenou programem Bez bariér bez hranic®. Zakladatelé CEGI se cyklicky po roku střídají v řízení a protokolem si předávají informaci o stavu realizace aktivit.
- 28 - 32 Projekt cestování zahrnuje přenos metodiky monitorování přístupnosti prostředí pro sociální cestovní ruch. A tak jsme s projektovými i náhodnými partnery KAZUIST a Trianon SK monitorovali a monitorovali ...
- 33 - 36 Trianon aktivně vstoupil do projektu V-4 „Jsme to co jíme“. Aktivita na podporu prodeje regionálních zemědělských produktů se odehrávali v Maďarsko – Slovenském příhraničním prostředí. Bylo a je mnoho důvodů k přemýšlení.
- 37 - 38 Návštěvy v Trianon byly pestré a se zájmem o ucelenou aplikaci integrace OZP. Navštívil nás pan hejtman MSK M. Novák, poslankyně Parlamentu ČR O.Havlová, zájemci o sociální podnikání pod vedením ambasadorky D.Czudkové a řada dalších zajímavých osobností.

Co mi dala a co mi vzala brigáda v Trianonu

Brigáda v OS Trianon pro mne byla mou první pracovní zkušeností a nebyla vůbec špatná. Pracovali jsme na šestihodinové směny, během kterých jsme vykonávali různé práce. Třídili jsme plasty a elektroniku, ale také jsme například pokládali dlažební kostky či vozili hlinu. Pracovní kolektiv nás mezi sebe okamžitě přijal a pomáhal nám při složitějších úkolech. Naučili jsme se rozpoznávat jednotlivé druhy plastů či rozebírat velké kusy elektroniky. Po práci jsme potom měli každý den v denní místnosti malé shrnutí denních aktivit a každou středu byl projektový den. Během projektového dne se nás snažil pan Šuňal co nejlépe seznámit s tím, co to vůbec projekt je, a poradit nám s jeho případnou realizací. Každý z nás si také zkusil cvičně jednu projektovou žádost připravit a prezentovat ji před ostatními účastníky brigády. Brigáda mi dala výbornou zkušenost do budoucna a skvělé zážitky. Také jsem se dozvěděl mnoho nového o recyklaci a zjistil, kolik druhů plastů máme. A že by mi něco vzala, to si nemyslím, protože čas, který jsem zde strávil, bych stejně nejspíš prospal.

T.Cieslar
Gymnázium Trinec

SOCIÁLNÍ INOVACE A PŘÍSTUPNÝ CESTOVNÍ RUCH

O **přístupném cestování** byla na konferenci Bez bariér, bez hranic zmínka již několikrát. A protože je bezbariérové turistice věnována stále větší pozornost nejen ze strany tvůrců politik, ale taky poskytovatelů služeb, zaslouží si toto téma další příspěvek - tentokrát s vazbou na **sociální inovace**, o kterých slycháme také čím dál častěji. Nejenže mají tato témata mnoho společného (řeší řadu obdobných problémů a potřeb), ale některé příklady zpřístupňování služeb cestovního ruchu lidem s omezenou schopností pohybu a orientace bychom mohli označit za sociálně inovativní.

Sociální inovace	& Přístupný cestovní ruch
<ul style="list-style-type: none"> - zvyšují kvalitu života obyvatel - přinášejí nová řešení sociálních problémů a využití dosud opomíjených příležitostí - mění způsoby chování jednotlivců i skupin - podněcují spolupráci a interakci napříč sektory, angažovanost akterů, uživatelů - podporují konkurenceschopnost ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> - podporuje integraci sociálně znevýhodněných osob do společnosti - v centru pozornosti jsou lidé a jejich specifické potřeby, zvyšování kvality služeb a zajištění jejich udržitelnosti - vyžaduje spolupráci všech akterů v destinaci - přispívá k zajištění konkurenceschopnosti průmyslu cestovního ruchu - profituje z něho celá společnost

Z novinek v oblasti bezbariérového cestování vybíráme ty, které lze využít jako podnět nebo inspiraci pro sociální inovace.

1) Evropské studie - Evropská komise nechala vůbec poprvé zmapovat situaci v bezbariérovém cestování v zemích EU. Výsledkem jsou tři studie přinášející informace o přímých a nepřímých dopadech investic do bezbariérovosti, o spotřebitelském chování turistů se specifickými potřebami, o stavu nabídky bezbariérových služeb a vzdělávacích potřebách. Z jejich závěrů vybírám tyto:

- V EU žije 138,6 mil. osob s potřebou přístupnosti, z toho 35,9 % tvoří osoby se zdravotním postižením (OZP) ve věku 15-64 let a 64,1 % seniorů starší 65 let. V roce 2012 tato cílová skupina uskutečnila 783 mil. cest v rámci EU, přičemž vícedenní cestu s přenocováním mimo domov uskutečnila více jak polovina osob se zdravotním handicapem (58,1 %) a takřka polovina seniorů (47,5 %). Většina z těchto cest se uskutečnila v jejich domovské zemi (60,1 % v případě OZP resp. 70 % cest seniorů). Průměrné výdaje na jednodenní výlety se pohybovaly okolo 80 EUR/osobu, u vícedenních cest s přenocováním to bylo cca 101 EUR/osobu/den.
- Z těch, kteří v roce 2012 necestovali, by se v případě zlepšení přístupnosti vydala do některé z evropských destinací bezmála čtvrtina OZP (24,2 %) a zhruba každý šestý senior.
- Cestovatelské a spotřebitelské chování turistů se specifickými potřebami: k naplánování cesty využívají většinou specializované informační zdroje a ověřují si stav a podmínky přístupnosti a/nebo dostupnou pomoc v místě. Během samotné cesty pak využívají běžnou infrastrukturu a jejich chování se neliší od majoritní klientely.
- Za největší bariéry považují turisté nedostupnost informací o přístupných službách a zařízeních, cenu za přístupnost (často jsou nuceni zaplatit více oproti běžné ceně nebo volit dražší produkty), chybějící bezbariérové toalety a vyhrazená parkovací místa, možnosti stravování při speciálních dietních režimech, dostupnost lékařské péče v destinaci aj. Celkově však cestující zmiňují mnohem častěji postojové (sociální) než fyzické bariéry. Možná i proto, že na fyzické překážky se dokážou předem připravit (přizpůsobit se jim).
- Investice do bezbariérovosti v mainstreamových turistických službách přináší více klientů. Čím více poskytovatelé služeb v destinaci spolupracují, tím větších úspěchů dosahují. Zapojení a vzdělávání personálu hraje klíčovou roli v zlepšování výsledků.
- Bezbariérové cestování je považováno za podnikatelskou příležitost, ale chybí koordinace a spolupráce, zejména mezi veřejným a soukromým sektorem. Bezbariérovost je většinou chápána jako zvláštní prvek pro hosty se zdravotním postižením a takřka nikdy jako plus v oblasti kvality a komfortu. Proto marketingové aktivity vč. nových produktů a služeb cílí většinou na osoby se zdravotním postižením a bezbariérovost není využívána v marketingové komunikaci a propagaci. Bezbariérovost není takřka nikde využita k propagaci destinace.

1) **Portál Pantou.org** – v praxi bezbariérového cestování existuje řada dobrých a inspirujících příkladů, o kterých se však často neví. Nový evropský portál pomáhá tyto služby a iniciativy zviditelnit. V polovině roku 2014 bylo v databázi registrováno již více jak 250 poskytovatelů ze všech odvětví služeb cestovního ruchu. Vybrat jeden dobrý příklad je víc než těžké. Přesvědčte se sami.

2) **Bezbariérovost jako průřezový prvek programů na podporu cestovního ruchu v období 2014-2020** – Komise pro Evropu Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) označila za hlavní priority schopné zajistit konkurenceschopnost evropského cestovního ruchu inovace, partnerství mezi soukromými a veřejnými subjekty a přístupnost. Klíčovými tématy nadcházejícího programovacího období EU budou: seniorský cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, inovace a zvyšování kvality služeb. Bezbariérovost (přístupnost) má být stálým prvkem politik EU v oblasti cestovního ruchu. Sociální inovace budou v centru pozornosti příští generace programů Evropského sociálního fondu.

Důvodů proč se tématem přístupného cestovního ruchu zabývat je mnoho, stejně tak jako možnost a příležitosti k hledání sociálně inovativních řešení. Jak jich využijeme, to už záleží jen na nás, resp. na našich tvůrčích schopnostech.

Jana Szczuková

KAZUIST, spol. s r.o.

člen ENAT a provozovatel portálu Jedemetaky.cz

Vozejkov.cz je komunitní portál nejen na podporu vzdělání a zaměstnání OZP

Poškození páteře a míchy patří mezi nejtěžší zdravotní postižení. Lidé s tímto handicapem jsou specifickou skupinou, která má velmi těžce nabitě životní zkušenosti. Sociální síť www.Vozejkov.cz nabízí možnost uvedení článků, pozvánek, diskuzí i poradny na široký okruh témat, včetně vzdělávání a zaměstnávání. Vozejkov.cz je inovativní nástroj, neboť umožňuje každému, včetně uživatelů - vozičkářů, ale i vzdělávacích institucí a zaměstnavatelů, zprostředkovat užitečné informace, vzdělávací programy i konkrétní nabídky práce.

Komunitní portál www.Vozejkov.cz je projekt České asociace paraplegiků – CZEPA. Je výchozím místem, kde vozičkáři a jejich příbuzní, přátelé či asistenti jistě naleznou pomoc, radu, zkušenosti, názory, pozvánky na kulturní a sportovní akce, bazar a mnoho dalšího. Současně je to také prostor pro organizace a společnosti, které vozičkářům nabízí své služby a produkty k lepšímu životu na vozíku. Vozejkov.cz nabízí informace ze všech krajů ČR, uživatel si je podle regionů či témat může filtrovat.

Práce má na Vozejkově vlastní sekci. Toto téma je jedno z nejoblíbenějších, neboť nám zaměstnavatelé z všemožných sektorů aktivně posílají nové pracovní nabídky. I vy, pokud nabízkíte pracovní příležitost, se můžete na tomto portále zaregistrovat a dát vědět našim uživatelům. Stejně tak i vzdělání, jako předpoklad ke kvalitnímu pracovnímu umístění, zde má svůj prostor. Shromáždíme zde informace o vzdělávacích kurzech, bezbariérovosti školských zařízení (spolupráce s VozejkMap.cz) a možnostech studia pro OZP.

Po registraci může uživatel veškerý obsah prohlížet, ale také jej sám/sama vytvářet: psát články, nahrávat fotky, publikovat videa, sdílet odkazy, zapojovat se do diskuzí a komentovat dění na Vozejkově. V poradně se pak může anonymně tázat na cokoli, ať už jsou to intimní problémy, těžkosti s cestováním či třeba otázky ohledně zaměstnání.

Často na Vozejkov pší studenti a studentky medicíny, ergo a fyzioterapie, či sociální práce, kteří chtějí s uživateli spolupracovat při průzkumech a studentských pracích. Portál je úzce spojen s Facebookem, kde se informace šíří dál a rychleji.

Česká asociace paraplegiků - CZEPA je občanské sdružení vozičkářů po poškození míchy následkem úrazu páteře nebo nemoci. Tato asociace sama zaměstnává 8 vozičkářů a nabízí tréninková pracovní místa v rámci projektu Hvězdný bazar.

V případě dotazů, připomínek či podnětů na zlepšení prosím kontaktujte administrátora projektu pana Tomáše Moravíka: vozejkov@czepa.cz.

Firma Kalich – podkreślamy możliwości, a nie ograniczenia.

1. Projekty aktywizujące osoby z niepełnosprawnościami

Firma Kalich jest oficjalnym partnerem w projekcie „**Kierunek praca**” finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Uczestnikami projektu jest 45 osób z niepełnosprawnościami. Jesteśmy odpowiedzialni za organizację staży w Katowicach, Siemianowicach Śląskich i Rybniku. W ramach projektu „Kierunek praca” wsparciem objęto także otoczenie osób niepełnosprawnych i przewidziano usługi doradcze dla pracodawców i przedsiębiorców.

W czerwcu zakończył się projekt „**Ponad granicami walczymy z barierami**”, którego uczestnikami były osoby z niepełnosprawnością intelektualną z terenu Rudy Śląskiej i Rybnika. W projekcie 44 osoby skorzystały z naszego wsparcia, które obejmowało organizację miesięcznych staży, praktyk, płatnych zleceń, wizyt studyjnych u pracodawców i wolontariatu.

2. Projekty wspierające edukację zawodową i zatrudnienie

„Mam zawód – mam pracę w regionie”

Projekt „Mam zawód – mam pracę w regionie” jest projektem systemowym realizowanym ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem projektu realizowanego w okresie od stycznia 2012 do sierpnia 2014 jest podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego. W ramach projektu uczniowie skorzystać mogą z warsztatów w zakresie doradztwa grupowego, indywidualnych konsultacji, kursów zawodowych i staży, wizyt studyjnych, zajęć wyrównawczych i rozwijających, a także platformy e-learningowej. Projekt „Mam zawód - mam pracę w regionie” realizujemy na zlecenie samorządów w Rybniku, Cieszynie i Jastrzębiu. Do tej pory zorganizowaliśmy 200 staży w Rybniku, 87 staży w Cieszynie i 70 staży w Jastrzębiu.

Świadczymy także usługi doradcze, m.in. prowadzimy doradztwo zawodowe w projektach realizowanych przez Katolickie Centrum Edukacji Młodzieży KANA Gliwice.

3. Projekty ekologiczne – „Zielona energia zmiany społecznej”

Projekt „Zielona energia zmiany społecznej” jest realizowany w konsorcjum z Polską Akademią Nauk. Celem projektu jest opracowanie innowacyjnego modelu wsparcia instytucji prospołecznych poprzez wykorzystanie offsetu emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂, w formie inwestycji w zieloną energię.

4. CAR CLUB Polska sp. z o.o.

W listopadzie 2013 roku powołana została polsko-czeska spółka CAR CLUB, która działa w obszarze innowacyjnych rozwiązań mobilności dla osób z niepełnosprawnościami i utrudnieniami w poruszaniu się. Głównym celem jest integracja osób niepełnosprawnych do aktywnego życia społeczności ze szczególnym naciskiem na kompleksowe rozwiązanie mobilności, tworzenie lojalnościowych, edukacyjnych oraz zniżkowych programów, a także przez tworzenie pełnoprawnych miejsc pracy.

Adres: ul. Broniewskiego 16 b
44-217 Rybnik

NIP 642 302 68 43
REGON 241970890

Kontakt: tel. 729 206 440
e-mail: biuro@kalich.pl

www.kalich.pl
www.zatrudnienia.com.pl

Głównym produktem wprowadzanym na polski rynek jest usługa leasingu operacyjnego dla firm oraz dostosowywanie samochodów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nową propozycją, rozwiązującą problemy z poruszeniem się dla seniorów i osób niepełnosprawnych jest oferta wypożyczalni skutrów skierowanych do centrów handlowych.

5. Od maja 2014 roku rekrutujemy pracowników do sieci sklepów EURO RTV AGD w całej Polsce.

6. Fundacja „Superfundacja”

Dodatkową działalnością, uzupełniającą działania biznesowe firmy Kalich są projekty społeczne wspierające osoby z niepełnosprawnością, które nie mogą zostać zatrudnione na otwartym rynku pracy. W tym celu powołaliśmy fundację – „Superfundację”. Celem fundacji jest ekonomizacja działań i docelowo prowadzenie działalności gospodarczej. Ciągłe powiększamy katalog produktów wykonanych przez osoby niepełnosprawne, poszukujemy odbiorców tych produktów w kraju i za granicą. Dzięki temu zmierzamy do stworzenia pełnoprawnych miejsc pracy.

7. Inkubator aktywizacji „Uwierz w siebie” w Krzanowicach

Wspieramy projekty aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym - Inkubator aktywizacji „Uwierz w siebie” w Krzanowicach, realizowany przez Stowarzyszenie „Razem”. W ramach działania Inkubatora wsparciem objęto 15 osób z niepełnosprawnością intelektualną i 8 rodziców, działających w Klubie Rodzica. Uczestnicy projektu biorą udział w zajęciach arteterapeutycznych, treningach gospodarstwa domowego i wyjazdach usamodzielniających.

8. Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

Ważnym elementem działań firmy Kalich jest promowanie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w środowisku pracodawców otwartego rynku pracy. W tym celu organizujemy otwarte seminaria dla pracodawców, nt. korzyści z zatrudniania osób z niepełnosprawnością, bierzemy udział w konferencjach np. konferencji zorganizowanej w Uniwersytecie Śląskim pt. „Zauważ nasze słowa”. Organizujemy spotkania doradcze dla osób niepełnosprawnych i rodziców w Warsztatach Terapii Zajęciowej oraz bierzemy udział w targach pracy organizowanych przez Urzędę Pracy.

9. Partnerzy i Przyjaciele

W naszych działaniach wspierają nas Partnerzy i Przyjaciele, m.in. Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Fundacja Integracja, Fundacja MIGART, Stowarzyszenie „Razem” z Rybnika, Warsztaty Terapii Zajęciowej, szkoły specjalne i wiele innych podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

10. Filie we Wrocławiu, Kolbuszowej i Lublinie

Rozszerzamy zasięg naszej działalności. W 2014 roku powstały trzy prężnie działające filie Firmy Kalich - we Wrocławiu, Lublinie i Kolbuszowej.

Adres: ul. Broniewskiego 16 b
44-217 Rybnik

NIP 642 302 68 43
REGON 241970890

Kontakt: tel. 729 206 440
e-mail: biuro@kalich.pl

www.kalich.pl
www.zatrudnienia.com.pl

Spolupráce s aktéry sociálního podnikání Klastru sociálních inovací a podniků SINEC

S koncem loňského roku vzniklo občanské sdružení Klastr sociálních inovací a podniků – SINEC (Social Innovation & Enterprise Cluster) zaštiťující a zastřešující sociální podniky a další aktéry sociálního podnikání a sociální ekonomiky v Moravskoslezském kraji. Vznik klastru SINEC vyplynul z potřeby společně, transparentně a cíleně pracovat na šíření myšlenek a iniciativ sociální ekonomiky a sociálního podnikání, pomoci sociálním podnikům v Moravskoslezském kraji s řešením podobných, ale i specifických úskalí a problémů, vytvořit databázi sociálních podniků a snažit se o jejich prosazení, jakožto plnohodnotných a kvalitních zaměstnavatelů cílových skupin zdravotně a sociálně znevýhodněných osob při dodržování sociálních, ekonomických a environmentálních aspektů vykonávaných podnikatelských činností.

Hlavním cílem klastru SINEC je napomáhat růstu sociální ekonomiky v Moravskoslezském kraji cestou rozvoje sociálních podniků, zvyšování zaměstnanosti sociálně ohrožených skupin a stimulace sociálních inovací vycházejících z jejich potřeb. Mezi dílčí cíle patří posílení konkurenceschopnosti zapojených subjektů a zlepšení jejich výsledků na základě společné strategie, sdílení informací a realizace společných projektů, usnadnění přístupu k finančním zdrojům a iniciace úspor z rozsahu, budování partnerských vztahů k identifikaci a realizaci dodavatelských příležitostí a tvorbě nových pracovních míst, efektivní komunikace s veřejným a vzdělávacím sektorem, zvyšování poznatků a kompetencí o sociálně ohrožených skupinách k testování, vývoji a komercializaci inovačních produktů, technologií a služeb zvyšujících kvalitu jejich života, usnadnění přístupu k informacím v oblasti sociálního podnikání, iniciace vzniku nových sociálních podniků a podpora stávajících sociálních podniků, rozvoj sociálních spin-off podniků.

Klastr SINEC v současné době začleňuje 28 sociálních podniků a dalších aktérů sociálního podnikání, kteří zaměstnávají 860 zaměstnanců, z nichž 659 je z cílových skupin zdravotně a sociálně znevýhodněných skupin obyvatel. Roční obraty členů se pohybují nad 260 mil. Kč. Již z těchto údajů je patrná značná síla subjektů, které mají zájem o pomoc při zaměstnávání zdravotně postižených obyvatel, o místní rozvoj a využívání místních příležitostí, a prostřednictvím sociální ekonomiky napomáhají k vyšší stabilitě života a integraci znevýhodněných skupin obyvatel. Společným úsilím pak mohou aktéři dosáhnout lepších individuálních výsledků i naplňování společných cílů.

Klastr SINEC je otevřen všem prospěšným krokům vedoucím k naplňování jeho cílů, je připraven postavit se za zájmy svých členů. Nabízí pomoc v celé široké oblasti problematiky sociálního podnikání, vzniku sociálních podniků, poradenství pro rozvoj sociálního podnikání, vyhledávání příležitostí a přípravy projektových záměrů, s ohledem na rozvoj kraje a snižování nezaměstnanosti zdravotně a sociálně znevýhodněných skupin obyvatel, jež zůstávají v evidenci uchazečů o zaměstnání dlouhodobě, v podstatě bez ohledu na vývoj ekonomické situace. Klastr SINEC má velký zájem spolupracovat s vědeckými institucemi v kraji, podnikatelskými subjekty a municipalitami. Společně mohou dosáhnout účinného zvýšení počtu pracovních příležitostí pro dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby. Společně tak mohou činit kroky ke snížení nezaměstnanosti a hledání příležitostí pro vhodné výrobní programy nových sociálních podniků, které by mohly v kraji vzniknout, podnikatelské inkubátory, rozšíření kapacit stávajících sociálních podniků.

Sociální podnikání je významným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti pro jednotlivé členské státy Evropské unie v rámci řešení dlouhodobé nezaměstnanosti a při tvorbě pracovních míst. „Vzdělávací systémy v Evropské unii sehraji důležitou roli při budování kultury podnikání a demokratizace ekonomiky pomocí vzdělávacích projektů podněcujících podnikatelské iniciati-

vy opírající se o hodnoty typické pro sociální ekonomiku. Vývoj nových produktů a inovačních procesů v sociálních podnicích naopak vyžaduje posílení spolupráce s univerzitními středisky, jež generují a předávají znalosti. Výzkumné sítě a sítě pro výměnu informací mezi těmito středisky a subjekty sociální ekonomiky v praxi stejně jako v posledních letech přispějí k rozšíření potřebných znalostních základů v oboru sociální ekonomiky a k rozšíření těchto znalostí do celé Evropy.“ (Sociální ekonomika v Evropské unii - shrnutí zprávy vypracované pro Evropský hospodářský a sociální výbor Mezinárodním střediskem pro výzkum a informace v oblasti veřejné, sociální a družstevní ekonomiky CIRIEC, str. 60). Rozvoj a směřování vývoje sociální ekonomiky a sociálního podnikání zřetelně ukazuje, že spolupráce aktérů sociálního podnikání se vzdělávacími institucemi, podnikatelskými subjekty a municipalitami je krokem správným směrem. Společným úsilím lze dosáhnout lepších, účinnějších a efektivních výsledků nejen při rozvoji sociálních podniků v Moravskoslezském kraji, ale zejména při pomoci vytváření a udržení pracovních míst vytvořených pro cílové skupiny zdravotně a sociálně znevýhodněných osob.

Bc. Jana Juřenová, prezidentka

Projekt „Jak na trh práce?“ aneb šance pro osoby se zdravotním postižením

Kvalifikační a personální agentura, o. p. s., je neziskovou organizací, která nabízí lidem hledajícím pracovní uplatnění pestrou paletu poradenských a vzdělávacích aktivit. Stěžejním cílem těchto aktivit je posílit uplatnitelnost těchto lidí na trhu práce a pomoci jim s nalezením vhodného zaměstnání.

KaPA je rovněž realizátorem celé řady projektů zaměřených speciálně na určité cílové skupiny obyvatel, které jsou na trhu práce obtížně umístitelné a mnohdy marně hledají práci. Mezi tyto skupiny obyvatel nepochybně patří lidé se zdravotním postižením, kteří jsou na trhu práce limitováni právě pro svůj zdravotní hendikep.

Od 1. 1. 2013 realizuje KaPA projekt „**Jak na trh práce?**“, který je určen osobám sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým, mimo jiné tedy i osobám se zdravotním postižením (projekt bude realizován do 30. 6. 2015). Projektové aktivity se odvíjí od specifických potřeb osob majících zdravotní omezení a od jejich specifického postavení na trhu práce.

Zdravotní postižení lze nepochybně označit jako jednu z nejobtížnějších zkoušek v životě člověka, která představuje značnou zátěž (psychickou, sociální, ekonomickou). Lidé se zdravotním omezením se ve svém životě musí vyrovnat nejen s vlastním zdravotním postižením, velice často se musí potýkat i se svým okolím. Mnohdy narážejí na silně zažitě předsudky druhých lidí, na nízkou míru informovanosti široké veřejnosti, na značnou neochotu případných zaměstnavatelů dát práci právě jim, tedy lidem se zdravotním postižením.

Stěžejní projektovou aktivitou, která je klientům v rámci projektu nabízena, je **individuální poradenství**. Hlavním cílem této aktivity je posouzení pracovního potenciálu klienta vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a stejně tak i k reálným možnostem uplatnění na trhu práce. Cílem tohoto poradenství je společně hledání odpovědí na otázky – O jakou práci se ucházet? Jak se případně dále dovzdělávat, requalifikovat? Kde a jak práci hledat? Součástí tohoto poradenství

je **aktivní vyhledávání nabídek pracovních příležitostí**, tzn., že účastníci projektu jsou průběžně informováni o nabídky volných pracovních míst. Lidé se zdravotním postižením na cestě za prací neřeší „jen“ předpojaté postoje zaměstnavatelů, kteří nejeví příliš velký zájem zaměstnávat osoby se zdravotním hendikepem. Často jsou obětmi svých vlastních negativních stereotypů. Mají pocity určité nedostatečnosti, méněcennosti, mnohdy se orientují pouze na nekvalifikované pracovní pozice. Úkolem speciálního poradenství (ať již individuálního nebo skupinového) je společně pracovat i na těchto limitech. V rámci **skupinového poradenství** mohou účastníci projektu absolvovat tzv. Aktivizačně-motivační program, jehož cílem je posílení sebevědomí klientů, nácvik efektivní sebe prezentace, příprava na výběrové řízení apod. Tento program je realizován pod vedením psychologa a klienti mohou zvážit a následně využít také **individuální psychologickou pomoc**.

Speciální projektovou aktivitou je **Program finanční gramotnosti**, jehož hlavním cílem je prevence před zadlužeností. Klienti zde získají informace o vedení rodinného/osobního rozpočtu, o výhodách a nevýhodách jednotlivých finančních produktů, o exekucích a rovněž o osobním bankrotu.

V době od zahájení realizace projektu (od 1. 1. 2013) do 30. 6. 2014 bylo uzavřeno 51 dohod o účasti v projektu, z toho 21 účastníků jsou osoby se zdravotním postižením. Celkově je projekt nastaven pro cca 60 klientů. Projektové aktivity jsou určeny rovněž osobám bez přístřeší a mladým lidem ve věku do 26 let, které jsou sociálně vyloučené nebo sociální vyloučeností ohrožené. Z řad cílové skupiny osob se zdravotním postižením doposud využilo individuální poradenství 21 účastníků a proběhlo 182 konzultací. Nabídky psychologického poradenství pak využili 4 účastníci.

Program finanční gramotnosti absolvovalo 8 účastníků, pro Aktivizačně-motivační program, který byl realizován v rámci skupinového poradenství, se rozhodlo 8 klientů. Projektoví účastníci jsou informováni o volných pracovních příležitostech, v případě účastníků se zdravotním postižením bylo předáno 56 informací týkajících se nabídek práce. Tímto způsobem se podařilo najít práci 4 účastníkům projektu. Lidé se zdravotním postižením jsou rovnocennými členy naší společnosti. V určitých ohledech jsou „jiní“, tato „jinakost“ by jim však neměla bránit svobodně pracovat, uplatňovat svůj potenciál a aktivně se podílet na společenském životě.

Vše záleží na vyspělosti naší společnosti a na ochotě bořit mýty a předsudky vůči těm, kteří jsou v něčem „jiní“. KaPA společně s dalšími neziskovými organizacemi tyto mýty bojí.

Sociální inovací v našich projektech je zejména snaha o maximálně individuální přístup ke každému klientovi - proces řešení jeho konkrétní sociální, pracovní či společenské situace, která mu brání v integraci na trh práce. Pojem „sociální inovace“ je pro nás tedy kombinací všech možných cest, osvědčených i zcela „neprošlapaných“, hledání nových postupů i přístupů ke klientům a to i ve spolupráci s jinými neziskovými organizacemi. Zejména prostřednictvím realizace projektů Evropského sociálního fondu se snažíme o inovativní řešení a metody práce, které jsou jiné a lepší. Jako příklad bych chtěla uvést náš osvědčený systém spolupráce s NNO na Třinecku a Jablunkovsku: „Když začneme s realizací nějakého projektu, informujeme spolupracující neziskové organizace z našeho mikroregionu, jaké aktivity a pro jaké cílové skupiny budeme nabízet. Průběžně pak komunikujeme o případných vhodných klientech a jejich zařazení do projektu. V mnoha případech dochází potom k tomu, že NNO k nám pošle nějakého svého klienta (např. obyvatele azylového domu či příjemce terapeutické služby) za účelem poskytnutí poradenství či vzdělávání směřující na trh práce. Naše organizace s klientem intenzivně pracuje, zařadí jej do motivačních programů či vzdělávacích kurzů a nebo rekvalifikací a společnými silami vyhledáváme vhodné pracovní uplatnění. S pomocí mzdových příspěvků, které jsou častou součástí

našich rozpočtů v projektech OP LZZ, pak tohoto klienta umístíme na pracovní místo do jiné neziskové organizace, která potřebuje pracovní sílu, ale nemá na to potřebné finance. Tím se podpoří neziskový sektor, dotované společnosti tak mohou nabízet širší paletu služeb a kolotoč spolupráce a vzájemné komunikace pokračuje dále k užítku všech zúčastněných stran.

Jiným příkladem může být náš akreditovaný kurz pro pracovníky sociální péče, při jehož realizaci taktéž úzce spolupracujeme s místními NNO poskytujícími sociální služby. Účastníci našich rekvalifikačních totiž musí absolvovat 80 hodin povinné praxe v sociálních zařízeních a právě naši partneři z řad neziskovek jsou častými a ochotnými příjemci našich praktikantů. Naopak když nějaká nezisková společnost hledá nového zaměstnance do svých soc. služeb, osloví nás s žádostí o výběr vhodného kandidáta. My pak z databáze úspěšných absolventů kurzů vyhledáme několik osob, které by mohly danou pracovní pozici obsadit a buď pro spolupracující NNO zorganizujeme výběrové řízení a nebo přímo vyšleme vytipované osoby na pohovor s manažerem organizace. Veškerá tato spolupráce probíhá na bázi bezplatnosti, využívá dobrých vztahů a osvědčených kontaktů. Potenciální zaměstnance pro jakoukoliv pracovní pozici (samozřejmě i do komerčních firem) však nevybíráme pouze z řad účastníků akreditovaných rekvalifikačních, ale obvykleji z aktuální databáze všech našich klientů, které se snažíme dostatečně poznat, abychom pak uměli co nejlépe spárovat uchazeče o práci a volné pracovní místo.

Nechci tvrdit, že jsme tímto dosáhli nového stupně sociální inovace, ale na druhou stranu je potřeba podotknout, že ne každé město či region se může pochlubit tak propojenou sítí neziskových organizací, které mají společné zájmy a uplatňují podobné principy, jež ve svém důsledku slouží celé společnosti.

Mgr. Markéta Uhrová

Ředitelka

Kvalifikační a personální agentura, o. p. s

Třinec

SMILE - Special Mobilities to Improve disabled Learners Experience

Projekt, který ve svém názvu nese slovo úsměv je opravdu potěšujícím výsledkem práce s hendikepovanými osobami. Projektu SMILE předcházely dvě projektové iniciativy, které se také týkaly hendikepovaných osob. Projekt SMILE tedy završuje 6-ti leté období, kdy se partnerské organizace sdružující se ve jménu práce pro hendikepované, intenzivně věnují tomuto tématu.

Projekt „Smile“ je stejně jako předchozí dvě projektové iniciativy financován z programu Celoživotního vzdělávání, podprogramu Grundtvig, projektovými partnery Handy Clubu Ostrava jsou kolegové z Velké Británie, Turecka a Finska.

Obsah projektu výrazně cílí na aktivní participaci hendikepovaných osob, na rozvoj jejich zkušeností a podporu jejich životní i pracovní inspirace. V rámci projektu mají všichni účastníci výjezdů šanci prozkoumat a poznat způsob, jakým pracují partnerské organizace. Hlavní pozornost je však věnována praktickým workshopům s technickým a uměleckým zaměřením. Účastníci výjezdů tak mohou načerpat nové zkušenosti a objevit své skryté talenty, organizace pak mohou získat další nápady, jak pro své hendikepované členy vytvořit nové aktivity anebo jakým směrem je dále směřovat, aby našli smysluplné pracovní uplatnění.

Prezentace možností sociálně inovativního přístupu je charakteristická pro celý obsah projektu. Každá ze zúčastněných organizací se snaží představit svým partnerům aktivity, do kterých se mohou zapojovat hendikepovaní lidé, což přináší inspiraci pro transfer know-how a zavádění prvků sociální inovace v přístupu k pracovnímu uplatnění hendikepovaných osob.

Dvě generace na INTERNETU

Již třetím rokem jsem se zúčastnila výuky informatiky pro seniory, kdy jsem navštěvovala dvakrát týdně jak gymnázium, tak Domov seniorů v Českém Těšíně. Dbali jsme na to, aby každý student měl svého lektora, tudíž na začátku kurzu jsme si tzv. padli do oka a mohli jsme začít s učením. Tak jako každý rok jsme se zaměřovali na práci s internetem a věcmi, které jsou každodenní záležitostí jako je e-mail, zprávy, ale také např. sledování různých pořadů. Velmi rychle to uteklo, ale věřím, že si senioři něco odnesli a budou se základem nadále pracovat a zdokonalovat se ve svých schopnostech, poněvadž pokroky byly znát již po prvních hodinách. Někteří senioři opakovaně absolvovali výuku, proto jsme se již dobře znali, ba dokonce bych mohla tvrdit, že jsme „staří“ známí. Případá mi jako bych měla nové babičky. A co mi to vzalo? Určitě pochybností o tom, že staří lidé se nedokáží naučit i novým věcem, což je pro mě úžasný poznatek.

Michaela Pavlíková
Studentka
Gymnázium Český Těšín

Mezinárodní konference BEZ BARIÉR BEZ HRANIC® 2014 k integraci osob se zdravotním postižením. „Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w Zawodowej Szkole Specjalnej w Jastrzębiu-Zdroju”

Budowanie integrującej przestrzeni wokół uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga trudu w pokonywaniu uprzedzeń i schematów mentalnych. Przestrzeń wokół ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinna być; skoncentrowana na osobie /osobach (uczeń jego rodzice), pozytywna(ważne są mocne strony ucznia) i profesjonalna (osoby pracujące z uczniem są specjalistami).

W Zespole Szkół Nr 9 im. dr Mikołaja Witczaka w Jastrzębiu-Zdroju uczniowie kształcą się według zasady:Mało stresów mamy, więc sukcesy osiągamy.Szkola zmierza do; pełnej integracji wychowanków ze środowiskiem lokalnym, ukształtowania u uczniów szkoły zawodowej rzetelności w pracy zawodowej, wychowania pokolenia żyjącego zgodnie z normami społecznymi. Rozwija osobowość ucznia poprzez; współpracę z domem rodzinnym, odkrywanie u ucznia indywidualnych zainteresowań i uzdolnień, dbanie o wysoki poziom nauczania i skuteczność wychowania, poznanie kultury innych krajów Europy.

Przygotowanie osób niepełnosprawnych do pełnej integracji społecznej wiąże się ściśle z przygotowaniem do określonego zawodu. Oddziaływanie wychowawcze i opiekuńcze na ucznia ma ogromne znaczenie rewalidacyjne i rehabilitacyjne - uwaga nauczycieli i zainteresowanie problemami uczniów wzmacnia ich poczucie własnej wartości- motywuje do podjęcia trudu zdobycia zawodu, zdania egzaminów. Rozpoczęcie pracy zawodowej daje uczniom poczucie wolności, nie tylko ekonomicznej.Trzeba jednak pamiętać, że uczniowie niepełnosprawni to osoby, które mają ograniczone możliwości wykonywania określonych zawodów; z powodu zaburzeń charakteryzujących rozwój i funkcjonowanie wynikające z różnych deficytów rozwojowych, przeciwwskazania lekarskie; wady wzroku, słuchu, przewlekłych chorób.

Szkola ukierunkowuje swoich wychowanków w całym cyklu edukacyjnym szkoły podstawowej i gimnazjum do wyboru zawodu. Rozbudza zainteresowania, wyzwała pozytywną motywację, uczy pokonywania trudności, pozytywnie nastawia do praktycznej nauki zawodu. Ukazywanie indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz wypracowanie umiejętności oceny przez uczniów własnych predyspozycji i umiejętności to najważniejsze zagadnienia, które mają zasadnicze znaczenie.

Aktualnie szkoła kształci w zawodach; kucharz, piekarz, cukiernik, stolarz i monter- mechanik maszyn i urządzeń (3-letni cykl kształcenia). Uczniowie ZSZ zdają egzaminy zewnętrzne o takim samym stopniu trudności jak uczniowie szkół masowych.Mogą wydłużyć etap edukacji w każdym zawodzie o rok- co w wielu przypadkach pomaga

w lepszym przygotowaniu i ugruntowaniu umiejętności zawodowych. Praktyczną naukę zawodu odbywają w przedsiębiorstwach czy firmach prywatnych, natomiast kucharze małej gastronomii w miejskich przedszkolach. Ponadto szkoła organizuje zajęcia z zakresu gastronomii, gdzie uczniowie ćwiczą przygotowywanie potraw. Podobny cel mają konkursy m.in. cykliczna imprezę szkolną Dzień Łasucha- aktualnie była XV edycja. Co roku odbywa się pod innym hasłem.

Aby udoskonalić przygotowanie uczniów do zawodu aktualnie szkoła uczestniczy w projekcie „Mam zawód - mam pracę w regionie“ realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 (Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego) przez Samorząd Województwa Śląskiego (Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego) w partnerstwie ze Śląskim Kuratorem Oświaty oraz z 15 powiatami i 15 miastami na prawach powiatu z terenu województwa śląskiego. Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności, jakości oraz prestiżu szkół oraz placówek kształcenia zawodowego w województwie śląskim. Okres realizacji: 1.04.2011 - 31.08.2014 r. Do końca sierpnia 2014 r. w projekcie weźmie udział ponad 14 000 uczniów. Projekt zakłada m.in. organizację grupowego i indywidualnego doradztwa zawodowego, podnoszącego świadomość i umiejętność planowania ścieżki kariery i poruszania się na rynku pracy.

W projekcie przewidziana jest realizacja następujących form wsparcia dla uczniów:

1. Zajęcia z grupowego doradztwa zawodowego obejmujące m.in.:
2. Zajęcia z indywidualnego doradztwa zawodowego w formie indywidualnych spotkań z konsultantem zawodowym
3. zajęcia wyrównawcze m.in. z matematyki, fizyki, informatyki, chemii, języka polskiego oraz przedmiotów zawodowych;
  - dodatkowe zajęcia (pozaekscyjne i pozaszkolne) m.in. z języków obcych
  - kursy/kursy certyfikowane m.in. SEP, CISCO, iitp
  - staże/praktyki m.in. w branżach: informatycznej, gastronomicznej, mechanicznej, elektro-nicznej, ogrodniczej.

Wszystkie szkoły i placówki oświatowe, które biorą udział w projekcie wyposażone zostaną w nowoczesne materiały dydaktyczne. Dodatkowo zakupiony zostanie sprzęt i urządzenia dla pracowni praktycznej nauki zawodu.

Mgr. Lucyna Penar - Pekala
dyrektor Zespołu Szkół Nr 9 Specjalnych im. dr.Mikołaja Witczaka
11 Listopada 4, 44-330 Jastrzebie Zdrój

Svaz tělesně postižených v České republice,o.s.
krajská organizace Moravskoslezského kraje
30. dubna 3, Ostrava - Moravská Ostrava

Dne 12. dubna 2000 byl parlamentem ČR schválen Zákon č. 129 o krajích, jejich působnosti a krajských orgánech. Došlo tak ke schválení zákona o novém statoprávním uspořádání v České republice.

Proto logicky i Svaz tělesně postižených v ČR, reagoval na tuto novou situaci tím, že organizoval ustavení krajských organizací STP v ČR.

A tak ustavující zasedání krajského shromáždění STP kraje Moravskoslezského se uskutečnilo 26. října 2000. Tohoto zasedání se zúčastnilo 12 delegátů s hlasem rozhodujícím a 3 hosté.

Delegáti ustavujícího zasedání krajského shromáždění zvolili veřejným hlasováním 7 členný krajský výbor a 3 člennou revizní komisi. Následující tajnou volbou byl předsedou KO STP v ČR MSK zvolen všemi 12 hlasy pan Dalibor Přeček a předseda RK p. Václav Lazebníček. Za prozatímní sídlo organizace bylo stanoveno Centrum pro ZP na Bieblove ul.3 v Ostravě.

Centrum však mělo malé prostory pro činnost KO a tak po jednáních předsedy p. Přečka s Magistrátem města Ostravy majetkovým odborem, se KO v červnu roku 2002 přestěhovala do nových prostorů a to do výškového domu na ulici Ostřilova 3, kde kromě sociálního zázemí měla k dispozici 2 kanceláře, zasedací místnost a místnost pro pozdější sklad kompenzačních pomůcek.

Po přestěhování do výškového domu bylo zřízeno Centrum soc. služeb, které bylo finančně podporováno KÚ kraje MS, avšak nebylo registrováno. Tento stav trval až do roku 2007, kdy rozhodnutím KÚ MSK na základě předložené žádosti STP v ČR,o.s. MSK, dle usnesení § 78 odstavce 2 zákona č. 108/2006Sb. o soc. službách, rozhodnul KÚ dne 5.11.2007 o registraci sociální služby „Odborné sociální poradenství a vzdělávání při KO STP v ČR,o.s. kraje MSK.

Komě odborného soc. poradenství poskytuje tyto další služby:

- realizaci projektů na regionální úrovni financovaných ze zdrojů KÚ
  - realizace projektů na regionální úrovni financovaných ze zdrojů MPSV
  - rekondiční a rehabilitační pobyty pro občany postižené na horních a dolních končetinách
  - plavání a cvičení pro TP občany
  - školicí a vzdělávací akce
  - volno časové aktivity, mezi ně patří zejména návštěva Národního divadla Moravskoslezského
  - od roku 2008 prodej EUROKLÍČŮ
  - od ledna roku 2011 provoz půjčovny kompenzačních pomůcek, která byla realizována ve spolupráci s STP v ČR,o.s. v rámci projektu Integrovaného operačního programu a je spolufinancována Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj.
- Tento stav trval až do 15. března 2014, kdy byla Centru na žádost KO ukončená registrace. Ukončení bylo vyvoláno stále se snižujícími dotacemi z MPSV a tím nedostatečnými finančními prostředky na mzdy pracovníků Centra a dalšími závažnými důvody.
- Všechny ostatní výše uvedené aktivity však nadále pokračují.

Další závažnou změnou, která se realizovala v září roku 2013, byla výpověď ÚMOB pro Ostravu a Přívoz z nebytových prostorů ve výškovém domě na Ostrčilově 3, do nových nebytových prostorů na 30. dubna 3 v Ostravě. V současné době krajská organizace má 5 okresních organizací a 1 městskou organizaci:

Okresní organizace Bruntál	v ní 2 místní organizace	se 120 členy
Okresní organizace Frýdek - Místek	v ní 10 místních organizací	s 1 100 členy
Okresní organizace Karviná	v ní 5 místních organizací	se 425 členy
Okresní organizace Nový Jičín	v ní 5 místních organizací	se 727 členy
Okresní organizace Opava	v ní 8 místních organizací	s 1 185 členy
Městská organizace Ostrava	v ní 6 místních organizací	s 517 členy
Celkem tedy krajská organizace STP v ČR,o.s. MSK eviduje		4 044 členů.

Závěrem naší presentace již jen několik slov k poslání krajské organizace. Krajská organizace je především iniciační, koordinační a řídicí organizací pro všestranné prosazování, naplňování a hájení zájmů a potřeb tělesně postižených osob v součinnosti s orgány státní správy a samosprávou na území Moravskoslezského kraje.

Prioritou pro naši práci by mělo být, aby postižený člověk nezůstal sám na světě, to znamená vyjít tomu potřebnému vstříc. Nejvíce bolesti je tam, kde si lidé přestávají rozumět.. To vnímám jako jednu z důležitých cest k rozvoji lidské společnosti. Toto platí tím více v práci se zdravotně postiženými občany.

Dalibor Přeček
předseda

VÝZNAM PRÁVA V SOCIÁLNEJ PRÁCI A SOCIÁLNA PRÁCA V PRÁVE. IMPORTANCE OF RIGHTS IN SOCIAL WORK AND SOCIAL WORK NOW.

Pavel Müller

V minuloročnom príspevku sme čitateľov informovali o tom, že listy českých ministerstiev (išlo o odpoveď ministerky školstva a ministra obrany Českej republiky autorovi tohto príspevku, rok 2006), zaslané moci výkonnej i zákonodarnej v Slovenskej republike autorom tohto príspevku, pomohli vymôcť zmenu zákona absolventom federálnej **Vysokej vojenskej pedagogickej školy** (rok ukončenia 1990), žijúcim na Slovensku. Pomohli vymôcť identickú mieru spravodlivosti na Slovensku so spravodlivosťou priznanou zákonom Českej republiky absolventom uvedenej ešte federálnej vysokej vojenskej školy v Českej republike. V príspevku sme sa poďakovali za podporu (Česko pomohlo diskriminovaným slovenským občanom, hodnotili sme to ako „medzinárodný rozmer sociálnej práce“, „podpora a spolupráca ČR a SR“). Téma konferencie pre tento rok 2014 je **„Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti OZP v rámci potenciálu územní spolupráce ČR-SR-PR (TRITIA)“**. Za sociálnu inováciu považujeme v tomto prípade náš nápad použiť právny stav v Českej republike ako argument pre zmenu zákona v Slovenskej republike. To sa podarilo. Právo ako umenie dobrého a spravodlivého a sociálna práca ako prostriedok zmeny, keď všetko zlyhá. Keď jeden úradník ústredného orgánu štátnej správy sa vyhovára na druhý úrad...

In last year's paper, we informed readers that leaves the Czech ministries (the answer was Minister of Education and Minister of Defence of the Czech Republic, the author of this post, 2006), sent to the executive and legislature in the Slovak Republic, the author of this post, helped change

the law to enforce federal graduate High Military School of Education (end of year 1990), living in Slovakia. Helped recover the identical level of fairness in Slovakia with justice recognized, Czech law graduates that high military school in the Czech Republic. (Czech helped discriminated Slovak citizens, we evaluated it as „the international dimension of social work“, „support and cooperation of the Czech Republic and Slovakia“). Conference theme for this year 2014, „Social innovation in the context of the development of employment of PWD within the potential of territorial cooperation CZ-SK-PR (TRITIA)“. For social innovation we consider in this case, our idea to use the legal situation in the Czech Republic as an argument to change the law in the Slovak Republic. It succeeded. Right as art good and fair and social work as a means of exchange, when all else fails. When an official of a government agency blame on other office

...

Kľúčové slová:

sociálna práca, sociálny pracovník, právo, sloboda a rovnosť, princípy, právna istota, právny štát, spravodlivosť, ústava, nediskriminácia.

Key words:

social work, social worker, law, freedom and equality, the principles of legal certainty, the rule of law, justice, constitution, anti-discrimination.

Slovenská republika je právny štát, čoho dôkazom je aj ústava Slovenskej republiky a „PRÁVNÁ ISTOTA, ako jeden z základných princípov a požiadaviek právneho štátu musí byť...istotou jeho obsahových hodnôt.“ /1. V tomto príspevku ako voľnom pokračovaní vlnajšieho článku (r. 2013), publikovanom na CD pod názvom „Sociálna práca ako prostriedok ochrany práv občana v uniforme príslušníka ozbrojených síl a ozbrojených zborov“, naznačíme význam práva v sociálnej práci a význam sociálnej práce v práve. Aj s použitím zahraničných zdrojov. (V plnom znení náš príspevok čitateľ aj s listinnými dôkazmi nájde na CD a krátene v zborníku. Listy dvoch českých ministrov a v nich aktuálny právny stav v Českej republike ako aj v SR nájde čitateľ na CD z minuloročnej konferencie). Tieto listy poslané slovenskému ministrovi obrany a ministrovi školstva ako aj 31 poslancom Národnej rady SR, prezidentovi, prokuratúre... a naša argumentácia „argumentum per analogiam“ (celkom 55 listov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej v Slovenskej republike), dokázali odstrániť 17 rokov diskriminácie absolventov Vysokej vojenskej pedagogickej školy v Bratislave, rok ukončenia 1990 tak, ako to je aj v prílohách tohto diskusného príspevku uvedené v liste ministra školstva číslo CD-2006-16035/38007-1:sekr. zo dňa 14. decembra 2006, ktoré zaslal pán minister, profesor Ján Mikolaj pánovi podpredsedovi Národnej rady Slovenskej republiky JUDr. Viliamovi Veteškovi (ktorého sme tiež oslovili doporučeným listom a požiadali o pomoc) a hlavný radca pána Vetešku Ing. Černák z poverenia podpredsedu NR SR zaslal listom zo dňa 11. januára 2007 autorovi tohto článku.

Vláda Slovenskej republiky (vláda pána Roberta Fica), dňom platnosti nového znenia § 110 ods. 5 zákona o vysokých školách (od. 1. septembra 2007), odstránila našu v niektorých prípadoch 17 ročnú diskrimináciu zákonom č. 363/2007 Z. z. čiastka 160, strana 2607, bod 193, ktorým sa mení § 110 ods.5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov. V prípade pána J., ktorý sa o zmene dozvedel až v marci 2012 od autora tohto príspevku tých rokov bolo takmer o päť viac a v prípade pána M, ktorý sa o zmene zákona dozvedel až v marci tohto roku išlo o takmer 24 rokov „vyňatia z práva na priznanie titulu“ „Mgr“ a priznania práva vykonať rigoróznú skúšku v Slovenskej republike. „Ex lége“ teda zo zákona. Po zmene zákona menovaní dňom 1. 9. 2007 boli „Mgr.“, ale keďže o zmene ani len netušili... Aj preto je autor tohto príspevku vďačný organizátorom medzinárodnej konferencie „Bez bariér, bez hraníc“ za možnosť publikovať v tejto veci a možno aj takto odstrániť nevedomosť v Slovenskej,

ale možno aj v Českej republike. A možno posmelit' „maloverných“, že občan nič nezmôže. Chce to od občana ale myslieť, mať odvahu konať a trpezlivosť vydržať a veriť v úspech. Pravda, ak by sme nezískali skôr uvedené listy, odpovede dvoch ministrov vlády Českej republiky, možno do dnes čítame na Slovensku listy ministerstiev a kompetentných úradníkov vyhovárajúcich sa na druhých, prípadne fakt, že Slovenská republika „prevzala predmetnú úpravu z predchádzajúceho zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách so súhlasom rezortu obrany“. Autor tohto príspevku ako úradník integrovaného Ministerstva obrany v roku 2002 (v uniforme majora Slovenského vojenského letectva), keď sa vytváral nový zákon o vysokých školách a nový návrh zákona dostal v rámci pripomienkového konania „na stôl“, dovolil si istého plukovníka zodpovedného za oblasť vysokoškolského vzdelávania oslovit' a mu povedal: „...pán plukovník, mne a mojim spolužiakom stačí stať sa štátnym občanom Českej republiky a staneme sa „magistrami.“ (Ex lége). Plukovník odpovedal v tom zmysle, že „...budte radi, že vás nechali dokončiť školu.“ Koncom augusta 2007 si autor kúpil zbierku zákonov, čiastka 160, v ktorej v bode 193 bolo paragrafové znenie zákona identické s jeho návrhom dvom ministrom vlády Slovenskej republiky a identické so spravodlivosťou v Českej republike. Aj na Slovensku, tak ako v Českej republike, dotknutí absolventi sú „Mgr.“, môžu vykonať rigoróznú skúšku a pri personálnom pohovore či inej príležitosti nemusia vysvetľovať nevysvetliteľné, prečo majú priznaný druhý stupeň vysokoškolského vzdelania a nemajú akademický titul. (Keď absolventi Vysokej vojenskej pedagogickej školy rok ukončenia 1991, 1992 a 1993 „Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 172/1990 o vysokých školách sa mu(jej) priznáva akademický titul magister /Mgr./“ /2). Ani Ministerstvo obrany ani Ministerstvo školstva SR dôvodové správy zákona, ktorým sme boli vyňatí z práva na priznanie titulu „Mgr.“ žiaľ nemá, a tak sme sa nedozvedeli prečo. Na strane druhej, po zmene zákona už aj pri hľadaní si zamestnania v civilnom sektore už v minulosti dotknutí občania nečelia nepochopeniu a otázkam okolia, ako to, že menovaný má vysokú školu a nemá žiadny titul. Sociálna práca „tancuje na mnohých svadbách“ a má rôzne podoby. Pomáha riešiť tie najrôznejšie situácie a problémy pre lepšiu kvalitu života občana, skupín občanov a niekedy aj s medzinárodným dosahom (a medzinárodnou pomocou) sme si dovolili zoznámiť čitateľa. A prosíme, aby v prípade že pozná čitateľ absolventa Vysokej vojenskej pedagogickej školy (žijúceho či už v Českej alebo Slovenskej republike či niekde inde), ktorý túto absolvoval v roku 1990 a nemá akademický titul, prosíme ho upozorniť na tento a minuloročný článok autora príspevku.

Ďakujeme.

Literatúra:

1/ Melzer, Filip, Metodologie nalézání práva. Úvod do právnej argumentácie. C.H. Beck, 2010, vlastný preklad.

2/ DIPLOM absolventa Vysokej vojenskej pedagogickej školy zo dňa 12. 7. 1991 a 10. 7. 1992. Zákon č. 363/2007 Z. z. čiastka 160, strana 2607, bod 193, ktorým sa mení § 110 ods.5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.

Zákon číslo 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prílohy príspevku:

001A, list Ing. Jána Černáka z 11. januára 2007 zaslaný z poverenia podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky JUDr. Viliama Vetešku Pavlovi Müllerovi.

001B, list podpredsedu vlády a ministra školstva Slovenskej republiky Jána Mikolaja (zo dňa 14. decembra 2006, číslo CD-2006-16035/38007, zaslaný z poverenia podpredsedu NR SR Pavlovi Müllerovi.

Kurz, ktorý ma veľmi naučil.

Dlho sme sa majim deťom aj vnukom, aby ma presvedčili, že internet je tá, správna voľba. Hovorily o SKYPE, čo je tak perfektné, že telefon a mobil sa s ktorým SKYPE nedajú porovnať.

Ramie bola som, a majom penzade (74) to mi neveredne. Nakoniec som sa dala presvedčiť. Spoliekala som na kurz, ktorý pomáha TRIANON, a hlavne som počula chvalozpevy, aj keď som sa ma úplne neverila.

Dnes, keď končí kurz, je môj národ úplne iný. Mam radosť, že som kurz absolvovala. Keď som stretávala s mladými študentami gymnázia, ktorí nás milujú, ako keď som pre nás našla učebnicu. Bolo to veľmi milé, vidieť plnú triedu dôchodcov a študentov.

Dlho budem spomínať na porieďenie plavby keramiky, lež to bolo, že som sa ide, kľúčom.

Sam rada a ichuam potichom som Vajnavorec a TRIANON, že to celý čas organizovala navštevovať. Podľa toho som patrila aj študentom gymnázia. Hrešla som mladých ľudí, ktorí sa učore správali k staršej generácii a prijavajú si to na tak často návštevi.

Grňa Darabova
absolventka kurzu.

Zkušenost ze života pro život

V letošním školním roce jsem měla možnost účastnit se projektu Senior Internet Euro Klub pořádaný občanským sdružením Trianon, který se snaží seniorům z našeho města přiblížit fungování počítačů a také seznámit seniory se základním použitím internetu. Od října do dubna jsem se jako lektor každou středu scházela v budově gymnázia v Českém Těšíně společně s mými spolužáky - tentokrát v roli učitele seniorů, a hlavně s důchodci, kteří se na hodinu týdně vrátili do školních lavic.

Výuka probíhala ve třídě plně vybavené počítači, takže každý „student“ měl možnost naučit se pracovat jak na normálním počítači, tak si také mohl donést svůj vlastní notebook. Každý student měl individuálního lektora, který se seniorům může plně věnovat. Právě díky individuálnímu přístupu bylo vyučování intenzivnější. Myslím, že to přispělo i k tomu, že jsme se se seniory více sblížili a tak vyučování bylo příjemnější a osobnější. Právě tohle se mi na projektu nejvíce líbí. Navíc každý senior, který se k nám přidá, má jiné zkušenosti. Někteří už se orientují a jiní se teprve učí správně používat klávesnici a myš, kvůli tomu mi ta osobní výuka přijde důležitá. Jedním z cílů projektu bylo i dosažení toho, aby senioři dokázali pracovat i s jiným počítačem, než tím, který mají doma a se kterým už pracovat umí.

Na začátku roku jsem se začala věnovat své studentce, která základy práce s počítačem už uměla, ale neznala možnosti využití internetu a různých programů. Hned ze startu jsem ji tedy seznámila s tím, jaké jsou možnosti, a domluvily jsme se na tom, co se v průběhu roku spolu naučíme. Začaly jsme s používáním e-mailu a později pracovat s fotkami, vytvářely složky, a dokonce nakupovaly přes internet. Myslím, že se nám podařilo, právě díky tomuhle projektu, i k nějakému propojení mezi generacemi. Jak jsem hodněkrát slyšela: „Pro mě to je nové, my jsme ve vašich letech počítače ještě vůbec neznali, to neumím“, tak si myslím, že jsme právě dosáhly toho, že z něčeho, co pro seniora bylo docela neznámé, se stala běžná záležitost. Našly jsme nový způsob jak komunikovat s ostatními, a můžu říct, že po roce je vidět opravdu velký krok, který jsme spolu udělaly.

Lucka Dudová
Gymnázium Český Těšín

Partnerství EURES-T Beskydy.

Přehraniční partnerství EURES-T Beskydy je zájmové sdružení subjektů trhu práce v rámci příhraničí České republiky, Slovenska a Polska, které vzniklo v roce 2007. Působí na podporu příhraničního trhu práce jako součást Evropských služeb zaměstnanosti EURES. Cílovou skupinou partnerství je obyvatelstvo v zájmovém území se zaměřením na mladé osoby a osoby hledající zaměstnání.

Signatářství partnerské smlouvy EURES.T Beskydy bylo a je tripartitní – zástupci příslušných ministerstev a územních úřadů, veřejných služeb zaměstnanosti, asociace či komory zaměstnavatelů, zástupci odborových organizací a také zástupci vzdělávacích institucí.

Co se týká územní působnosti, zahrnuje partnerství na české straně okresy Frýdek-Místek, Karviná, Ostrava, Opava, Nový Jičín, Bruntál. Na slovenské straně jde o okresy Čadca, Bytča, Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Tvrdošín a Žilina a na polské straně okresy Katowice, Opole, Jastrzebie-Zdroj, Raciborz, Glubczyce, Bielsko-Biala, Wladzislaw-Slaski, Nysa, Czeszyn, Zywiec, Prudnik.

Poměrně velkému území působnosti partnerství odpovídá také patnáctičlenný řídicí výbor a tříčlenné předsednictvo. Operativní chod partnerství zajišťuje koordinátor. Partnerství je dobrovolné a jeho aktivity jsou financovány z prostředků Evropské komise, příspěvků partnerů a prostředků dalších subpartnerů.

Svoje aktivity realizuje partnerství na základě ročního Plánu aktivit, který vychází z tříletého plánu zpracovaného na základě Směrnice EURES na dané období. Aktivity jsou zaměřeny na služby a informace současným a potenciálním přeshraničním dojíždějícím pracovníkům a jejich zaměstnavatelům, poradenství o volných pracovních místech, o životních a pracovních podmínkách a o dalších důležitých informacích, které se týkají trhu práce v přeshraničním regionu, jako je sociální zabezpečení, daně a pracovní právo, atd. Jde o různé workshopy, konference, informační dny apod. Dále jsou aktivity partnerství zaměřeny na usnadňování procesu nalezení odpovídajícího zaměstnání na přeshraničním trhu práce, stejně jako řízení informací o odborných a vzdělávacích možnostech odborné přípravy. Zde jde nejčastěji o přeshraniční trhy práce, trhy vzdělávání, zabezpečení praxe, poznávací dny o podmínkách podnikání v dané zemi.

Činnost se také zaměřuje na poznání a naplňování potřeb poptávkové stránky v zájmové příhraniční oblasti, jako jsou informační dny se zaměstnavateli, setkání zaměstnavatelů ze stejných odvětví a podobně.

Partnerství také přispívá k plynulému toku a výměny informací zajištěním přímých a pravidelných kontaktů mezi EURES poradci v přeshraničním regionu a také zajištěním jejich odpovídajícího vzdělávání.

Samozřejmě se partnerství snaží o rozvoj spolupráce s dalšími aktivními „hráči“, kteří v příhraniční oblasti různě působí a jejich činnost má přímý či nepřímý dopad na přeshraniční trh práce. Jde o možnosti koexistence, sdílení informací, dobrých zkušeností, vzájemnou inspiraci a také o otázky specializace, tak abychom se zaměřovali každý tam, kde je to nejvhodnější a nejefektivnější.

Osoby se zdravotním postižením, nejsou jednoznačně definovanou cílovou skupinou aktivit partnerství. Tito lidé se mohou zapojit či čerpat výstupy z kterékoliv z nich. Jedna konkrétní aktivita je však zaměřena cíleně na podporu zaměstnávání OZP. Jde o Veletřh práce chráněných dílen a pracovišť, který se už téměř každoročně koná v Čadci v předvánoční čas. Jeho cílem je ukázat veřejnosti, že bariéry v možnostech zaměstnávání OZP jsou často jen apriorní a dají se překonat, inspirovat účastníky, ale také umožnit získání kontaktů pro rozvoj takových příležitostí uplatnění znevýhodněných osob. Tato akce umožňuje na jedné straně poukázat na stávající výrobní sortiment zúčastněných chráněných dílen a hledat možnosti jeho rozšíření, na druhé straně je, sice omezenou, ale příležitostí k případnému pracovnímu uplatnění znevýhodněných osob v rámci chráněných dílen.

V současnosti se definuje nový formát působení existence a fungování partnerství EURES-T (nyní existuje v rámci EU 19 takových partnerství ; v ČR 3). Z toho vyplývá i úprava aktivit, které by měly pomáhat migraci na příhraničním trhu práce. To už je ale úkol pro partnery EURES-T Beskydy.

Vladimír Patáčík
EURES-T Beskydy

Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej w Rybniku

Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej w Rybniku powstało w 1996r. i jest oddziałem terenowym Polskiego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej. Naszym zadaniem jest organizowanie bezpłatnych badań, konsultacji medycznych i paramedycznych, organizacja konferencji i seminariów dla osób zajmujących się działalnością oświatowo – zdrowotną oraz spotkań otwartych dla różnych grup społecznych, wspieranie oddolnych inicjatyw mających na celu ochronę zdrowia, prowadzenie profilaktyki uzależnień, prowadzenie zajęć profilaktycznych, terapeutycznych, ekologicznych, edukacyjno-zdrowotnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Jednocześnie doświadczenia i umiejętności osób zajmujących się działalnością oświatowo-zdrowotną poprzez m.in. nawiązywanie współpracy ze służbą zdrowia, zakładami oświaty i wychowania oraz innymi organizacjami pozarządowymi w tym z stowarzyszeniami i instytucjami z Republiki Czeskiej. Realizacja programów profilaktycznych własnych i wspieranie programów ogólnopolskich oraz działań i akcji profilaktycznych nieprogramowych (uczestnicy naszych działań nie wnoszą opłat). Nie są pobierane wynagrodzenia za naszą działalność statutową.

Naszym zadaniem jest przekazanie wiedzy oraz kształtowanie właściwych postaw i umiejętności zdrowego stylu życia, a także podejmowanie działań na rzecz zdrowia własnego i innych. Nasze działania mają na celu propagowanie edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz szerzenie działań w zakresie promocji zdrowia. W tych działaniach współpracujemy z instytucjami i organizacjami społecznymi również z Republiki Czeskiej z którymi wymieniamy się wiedzą i doświadczeniem i wspólnie organizujemy działania na rzecz poprawy zdrowia naszego społeczeństwa.

Zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka oraz wpływanie na determinanty zdrowia stało się wyzwaniem dla polityków, naukowców i praktyków zdrowia publicznego, w tym również dla organizacji non-profit. Wiedza i doświadczenia w tym zakresie muszą być szeroko popularyzowane, a przykłady dobrej praktyki powszechnie wdrażane. Doświadczenie i wiedza dotycząca roli i znaczenia organizacji pozarządowych w promocji zdrowia oraz prewencji chorób jest nie kwestionowana, a konieczność wszechstronnego wspierania tych działań wynika, między innymi z następujących uwarunkowań: zmian w strukturze demograficznej, wzrostu zapotrzebowania na usługi medyczne i opiekuńcze, wzrostu kosztów leczenia, zagrożeń środowiska, realiów ekonomicznych. Obserwując współczesnego młodego człowieka widzimy, że rozwój nauki i nowoczesnych technologii wprowadza w nasze życie nie tylko wiele ułatwień, ale również wiele wyzwań dla specjalistów zajmujących się profilaktyką prozdrowotną. Szereg chorób nazwanych cywilizacyjnymi, to efekt braku elementarnej wiedzy na temat zdrowego stylu życia. Nie jesteśmy przeciwnikami rozwoju, ale zwracamy uwagę na wagę działań profilaktycznych. Człowiek ma szansę na prawidłowe funkcjonowanie tylko wówczas kiedy doceni i ochroni naturę, bowiem bez niej przyszłość ludzkości jest wątpliwa.

Jednym z naszych celów jest szeroko rozumiana edukacja ekologiczna. W trakcie letnich obozów ekologiczno – profilaktycznych uwrażliwiamy dzieci i młodzież na to co ich otacza aby stali się autentycznymi przyjaciółmi przyrody.

Mgr. Maryola Kujńska

Tisková zpráva

Společnost OKD a její nadace spojily síly v pomoci chráněné dílně TRIANON. Ta bude moci zaměstnat další handicapované

KARVINÁ, ČESKÝ TĚŠÍN (1. srpna 2014) – Nový společný projekt těžařské společnosti OKD, firemní Nadace OKD a spolku TRIANON ukazuje, že spolupráce byznysu a neziskové sféry může přinášet užitek všem zúčastněným stranám. Zdánlivě bezcenný elektroodpad, který obsahuje často hodnotné komponenty tvořené z barevných a drahých kovů, putuje z mnoha firem k likvidaci. Tak tomu ale není v případě společnosti OKD, protože elektroodpad z jejich provozů bude dále zhodnocen a dá práci potřebným. Startující projekt má pozitivní ekologický, ekonomický i sociální efekt.

Kontejnery s elektroodpadem si podle nově uzavřené dohody odveze občanské sdružení TRIANON, které z něj ve své chráněné dílně v Českém Těšíně drahé kovy vytřídí a prodá k dalšímu zpracování. Vzhledem k objemu vyřazeného elektrozařízení z dolů i povrchových pracovišť OKD firma vytvoří nová pracovní místa pro zdravotně nebo sociálně znevýhodněné spoluobčany, kterým ulehčí návrat do společnosti. Projekt pilotně startuje na Závodě Důl Darkov, kde je materiál již připraven k odvozu, další provozy OKD budou následovat.

„Už dlouho jsme uvažovali, co udělat s vyřazeným elektrozařízením v OKD. Bylo líto nám ho vyhazovat nebo předat k standardní likvidaci. Víme, že zařízení často obsahují kovy a další látky, které je možné dále zhodnotit. Návrh jsme podali v rámci našeho interního Programu trvalého zlepšování a jsme rádi, že našel odezvu ve všech úrovních OKD. Spolupráce s Trianonem má podle nás smysl pro všechny strany. Práce sdružení, které pomáhá znevýhodněným lidem s pracovním uplatněním, si vážíme a jsme rádi, že můžeme začít spolupracovat. S organizací celého projektu nám hodně pomohla Nadace OKD, která využila své neocenitelné kontakty v neziskové sféře. Bez ní bychom vše zorganizovali velmi obtížně,“ říká vrchní elektromistr povrchových služeb Závodu Důl Darkov Janis Pantadis.

Podle něj se také změnilo uvažování lidí. Nepotřebné zařízení, o jehož dalším osudu dříve zaměstnanci nijak nepřemýšleli, dnes většina z nich sama ze své iniciativy nosí na určená místa a ukládá do příslušných kontejnerů.

Trianon si tak odveze z provozů OKD vyřazené jističe, stykače, vypínače, části propojovacích kabelů s konektory, osazené plošné spoje a další elektrospotřebiče.

„Doba pro neziskový sektor není lehká a situace na trhu práce, a v našem regionu to platí obzvlášť, není snadná ani pro zdravé a vzdělané lidi v nejlepším věku. O to obtížnější je uplatnit se ve společnosti pro sociálně nebo zdravotně znevýhodněné spoluobčany. A jsme rádi, že situace těchto lidí není těžším a jejich nadací lhostejná. Pomoci si ceníme. Překvapilo nás, s jakou odpovědností zaměstnanci OKD velké množství různého typu elektroodpadu shromáždili a hledali cestu k jeho dalšímu zhodnocení,“ říká

OKD, a.s. | Stonavská 2179 | Doly | 735 06 Karviná
Telefon +420 596 261 111 | Fax+420 596 118 844 | E-mail info@okd.cz | www.okd.cz

---

IČ 26863154 | DIČ CZ26863154 | Bankovní spojení č. ú. 1641387369/0800 | Česká spořitelna a.s.
Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě, oddíl B, vložka 2900

Tisková zpráva

---

předseda Trianonu Viliam Šuňal.

Podle něj jeho organizace disponuje potřebnými technologiemi a šikovnými lidmi, kteří jsou schopni cenné části z rozličných typů zařízení separovat. Kovy pak prodává k dalšímu zpracování, čímž získává prostředky na svůj provoz. Objem elektroodpadu ke zpracování z provozů OKD povede k vytvoření dalších pracovních míst pro potřebné, na čemž sdružení v současnosti pracuje s úřady práce.

Marek Sibrť, mluvčí OKD, a.s.

Mobil: 725 500 509

E-mail: marek.sibrť@okd.cz

Pro editory:

OKD

- Černouhelná společnost OKD je dceřinou firmou společnosti New World Resources (NWR). Dává práci přibližně 11 000 vlastních zaměstnanců a dalším více než třem tisícovkám pracovníků dodavatelských firem.
- Společnost OKD je jediným producentem černého uhlí v České republice. Těží je v čtyřech hlubinných dolech v jižní části Hornoslezské uhelné pánve – v ostravsko-karvinském revíru (Závod Důl Karviná, Závod Důl Darkov, Závod Důl ČSM a Závod Důl Paskov).
- Společnost těží dva druhy uhlí – energetické, vhodné především jako palivo, a koksovatelné, které se dále využívá v ocelářském a chemickém průmyslu.

Nadace OKD

- Nadace OKD vznikla v roce 2008, od té doby podpořila přes 1 800 projektů celkovou částkou 280 milionů korun.
- Ve svých základních programech (Pro zdraví, Pro radost, Pro budoucnost a Pro Evropu) se zaměřuje na podporu zdravotních a sociálních projektů, rozvoj vzdělávacích a volnočasových aktivit, zlepšování životního prostředí a péči o hornické či regionální tradice.
- Zřizovatelem a hlavním dárce nadace je těžební společnost OKD. Mezi další dárce a partnery patří například společnosti New World Resources a Green Gas DPB i firmy ze skupin AWT a RPG RE.

TRIANON, z. s.

- Působí v Českém Těšíně a vytváří podmínky pro práci handicapovaných osob od roku 2003.
- Je nositelem Ceny hejtmana Moravskoslezského kraje za společenskou odpovědnost a Výroční ceny MOSTY.
- Jeho misí je přispět k rozvoji občanské společnosti aktivitami pilotního projektu Bez bariér – Bez Hranic a k trvale udržitelnému rozvoji regionu na česko-polsko-slovenském pohraničí.
- V činnosti se prolínají tři základní pilíře: ekonomický (podpora prvků sociální ekonomiky zaměřená na ochranu životního prostředí, cestovní ruch a mobilitu), sociální (komplexní podpora inkluze osob ohrožených sociálním vyloučením – OZP, studenti a senioři) a environmentální (separace pro recyklaci, edukace dětí a mládeže).

OKD, a.s. | Stonavská 2179 | Doly | 735 06 Karviná
Telefon +420 596 261 111 | Fax+420 596 118 844 | E-mail info@okd.cz | www.okd.cz

---

IČ 26863154 | DIČ CZ26863154 | Bankovní spojení č. ú. 1641387369/0800 | Česká spořitelna a.s.
Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném v Krajském soudu v Ostravě, oddíl B, vložka 2900

Chráněná pracovní místa v Trianonu

zabezpečit pracovní úkoly vyžaduje kolektivní úsilí všech zaměstnanců. Jde totiž převážně o zakázky obtížně zajišťované a partnery důsledně hodnoceny. Opakované pochybení v samotné činnosti vede ke zpochybnění kvality práce pro partnera. Naopak důsledné plnění zakázek stabilizuje vztahy a vytváří podmínky pro užší spolupráci, co může vést k získání lukrativnějších zakázek. Lukrativnější znamená lepší pracovní činnost s vyšší přidanou hodnotou a kultivovaností manuálních činností. Nabízený model náhradního plnění Trianonu ve firmách a institucích se setkal jenom s částečnou a nepatrnou reakcí. Založení Kladru sociálních inovací MSK je nadějí pro všechny zaměstnavatele osob znevýhodněných na trhu práce v sociálních podnicích.

Trianon má připraveno několik činností pro rozšíření portfolia náhradního plnění podle zákona o zaměstnanosti.

Náplní práce našich zaměstnanců se zdravotním postižením je:

- třídění a mletí jednodruhových plastů podle recyklačních značek
- demontáž a separování elektronických a elektrických zařízení
- navrhovat nové programy, vybavení a postupy vlastní práce

Zpracování plastů, elektronických a elektrických zařízení nám umožňují smluvní vztahy s partnery, jejichž si velice vážíme:

- Třinecké železářny, a.s. - od 2004
- Remarkplast s.r.o., Luká - od roku 2008
- ČEZ korporátní služby, s.r.o. – od roku
- OKD, a.s. - od roku 2014

Toto je základ pro vytvoření smysluplných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Každoročně navíc do těchto aktivit zapojujeme studenty dobrovolnickými aktivitami a pak placenou letní brigádou.

Kolektiv zdravotně postižených zaměstnanců tvořený převážně muži s různými druhy postižení velmi dobře zvládli úkoly za uplynulé období. Kromě celoročního pracovního nasazení zvládli velice náročné podmínky zimního období. Bezpečnost práce, ani protipožární opatření nebyly zásadním způsobem porušeny.

Slabými stránkami v činnosti kolektivu je:

- poměrně vysoká a opakovaná nemocnost jednotlivců,
- absence návrhů technických vylepšení – ulehčení práce
- zvyšování znalostní úrovně

V tomto roku ověříme 2. směnu, nakolik se povedlo zajistit dostatek práce. Budeme se koncentrovat na zavedené segmenty pracovní náplně. Navíc u elektronického materiálu intenzivně přemýšlíme a připravujeme zlepšení systému defektace techniky určené k likvidaci od firem, které po drobných úpravách mohou sloužit např. výuce, pomůžou školám či sociálně slabším.

Reparováním zařízení využijeme prostřednictvím technického kroužku jako součástí již fungujícího Společného výzkumného a monitorovacího centra Trianon Český Těšín – VŠB-TU Ostrava - Uniterm, sp. z.o.o. Bielsko Biala od roku 2011.

Kolektiv zdravotně postižených zaměstnanců
OS Trianon

**Dlouhodobě podporují pilotní program BEZ BARIÉR BEZ HRANIC®
Občanského sdružení - TRIANON:**

www.darkov.cz
www.trz.cz
www.nadaceokd.cz
www.tesin.cz
www.remarkplast.cz
www.kr-moravskoslezsky.cz

12. konferenci BEZ BARIÉR BEZ HRANIC® 2014 podpořili:

www.trz.cz
www.darkov.cz
www.finclub.cz
www.tesin.cz
www.havirov-city.cz
www.karvina.cz
www.trestles.cz
Jaroslava Štěbrová
www.kr-moravskoslezsky.cz
www.opf.slu.cz
www.zamecek-petrovice.cz

Projektoví partneři OS TRIANON:

www.kazuist.cz
www.kapa-ops.cz
www.javoricko.cz
www.carclub.pl
www.regionportal.sk
OZ TRIANON SK

Odkazy k využití :

www.cestyzapoznanim.info
www.cestybezbarier.cz
www.jedemetaky.cz

Název: Sociální inovace v kontextu vývoje zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (OZP) v rámci potenciálu územní spolupráce ČR-SR-PR (TRITIA).

Sociální inovace

Autor: Kolektiv autorů

Vydavatel: Trianon, Český Těšín

Počet stran:

Vydání: Jednorázové

Náklad: 3000

Tiskárna: Kartis, Karviná

ISBN: 978-80-905573-2-1
Jazyková korektura nebyla provedena

© Trianon, Český Těšín

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY

ČESKÝ TĚŠÍN

ŠTEBROVÁ

ERDI

NADACE ČEZ

ISBN 978-80-905573-2-1

